

ΜΕΡΕΣ ΣΕΦΕΡΗ

6ο Συμπόσιο Σεφέρη

Πρόγραμμα

Τιμητική Επιτροπή

Νίκος Χριστοδουλίδης, Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας

Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Κωνσταντίας Αμμοχώστου κ.κ. Βασίλειος

Χρίστος Ζαννέττου, Δήμαρχος Αγίας Νάπας

Κίκης Κωνσταντίνου, Πρόεδρος Επιτροπής Πάρκου Γλυπτικής Δήμου Αγίας Νάπας

Δημήτρης Ζ. Πιερίδης, Πρόεδρος Ιδρύματος Πιερίδη

Δημήτρης Δασκαλόπουλος, Ποιητής και συγγραφέας

Νάσος Βαγενάς, Ποιητής και συγγραφέας

Οργανωτική Επιτροπή

Πρόεδρος:

Αδάμος Σεργίου, Φιλολόγος, Διευθυντής Λυκείου

Μέλη:

Παντελής Βουτουρής, Καθηγητής Πανεπιστημίου Κύπρου

Γιώργος Γεωργής, Καθηγητής Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφου

Φώτος Κίκιλλος, Δημοτικός Γραμματέας Δήμου Αγίας Νάπας

Γραμματεία

Φώτος Κίκιλλος, Δήμος Αγίας Νάπας

Tamara Vucovic, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Νεοελληνικό Σπουδαστήριο Πετρώνδα Πανεπιστημίου Κύπρου

Μαρία Τοφινή- Τσαντίλα, Δήμος Αγίας Νάπας

Μαρία Κτωρίδου, Δήμος Αγίας Νάπας

Κορνηλία Κυριάκου, Δημοτικό Μουσείο Αγίας Νάπας THALASSA

Αντωνία Καλλικά, Δημοτικό Μουσείο Αγίας Νάπας THALASSA

Στέλλα Κόνια, Δημοτικό Μουσείο Αγίας Νάπας THALASSA

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΑ

Πρόγραμμα Συμποσίου

Βιογραφικά Σημειώματα

Περίληψεις Ανακοινώσεων

Παρασκευή, 3 Νοεμβρίου 2023

Χώρος: Πολιτιστικό Κέντρο «Γιώργος Σεφέρης»

17:45-18:15 Προσέλευση- Εγγραφές

Εναρκτήρια Τελετή

18:30-19:40 Χαιρετισμοί

- Χρίστος Ζαννέττου, Δήμαρχος Αγίας Νάπας

- Μαριλένα Καρυολαίμου, Πρόεδρος Τμήματος Βυζαντινών & Νεοελληνικών Σπουδών
Πανεπιστημίου Κύπρου

- Αντρέας Μολέσκης, Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

- Ιωάννης Παπαμελετίου, Πρέσβυς της Ελλάδος στην Κύπρο

Κήρυξη Έναρξης Εργασιών του Συνεδρίου

από την Α.Ε., Πρόεδρο Κυπριακής Δημοκρατίας Νίκο Χριστοδουλίδη

Εναρκτήρια ομιλία από τον Νάσο Βαγενά

19:40-20:00 Διάλειμμα

20:00 -20:40 Α΄ Συνεδρία

Πρόεδρος: Παντελής Βουτουρής

Εισηγητές:

Δημήτρης Δασκαλόπουλος

Γιώργος Σεφέρης και Philip Sherrard, Αλληλογραφικά και άλλα τεκμήρια

Ευριπίδης Γαραντούδης

Η δημόσια παρουσία (και απουσία) του Σεφέρη μετά το βραβείο Νόμπελ λογοτεχνίας

Χώρος: **Δημοτικό Μουσείο Αγίας Νάπας THALASSA**

Αίθουσα Κερύνεια II

09:00-9:20 Προσέλευση- Εγγραφές

09:20-10:40 : Β΄ Συνεδρία

Πρόεδρος: Μαρία Στασινοπούλου

Εισηγητές:

Νίκος Λυγερός

Στρατηγική ανάλυση διπλωματικής συμβολής Σεφέρη στο Κυπριακό

Δέσποινα Δούκα

Αυτός ο κόσμος δεν είναι δικός μας, είναι του Ομήρου...ή μήπως και του Orwell;

Κυριάκος Ιωάννου

Όψεις της εκδοτικής θεωρίας του Γιώργου Σεφέρη

Μαρίνος Πουργούρης

Η Ανατολή του Γιώργου Σεφέρη

10:40 -10:50: Διάλειμμα

10:50: -12:10 Γ΄ Συνεδρία

Πρόεδρος: Βασίλης Παπαδόπουλος

Εισηγητές:

Γιώργος Κεντρωτής

Ο Σεφέρης μεταφράζει τρία αναθηματικά επιγράμματα της Παλατινής Ανθολογίας.

Παντελής Βουτουρής

Μαζεύουν σύνεργα για να τις αλλάξουν... Ο ιδεολογικός πόλεμος στα χρόνια του Αγώνα και ο Γ. Σεφέρης

Γιώργος Γεωργής

Από τις Μυκήνες στην Ασίνη. Η ποιητική αρχαιολογική περιδιάβαση του Γιώργου Σεφέρη.

Κώστας Καραβίδας

Ιδέες της καλοσύνης στον Σεφέρη: Αγάπη και Δικαιοσύνη

12:10 -12:20: Διάλειμμα

12:20- 13:40 Δ΄ Συνεδρία

Πρόεδρος: Γιώργος Κεντρωτής

Εισηγητές:

Μαρία Αθανασοπούλου

Ο Σεφέρης στη Βηρυτό: Σεφερικά κείμενα για τη Μέση Ανατολή, τους χριστιανούς της Παλαιστίνης και το αραβοϊσραηλινό ζήτημα

Ελένη Αντωνιάδου

Σιρόκο 7 Λεβάντε: Ταξιδεύοντας με τον Τόνιο

Γιάννης Δημητρακάκης

Δύο πτυχές της πνευματικής επικοινωνίας Γαλλίας και Ελλάδας (1944): ο Σεφέρης για την ιστορική εξέλιξη της γαλλικής λογοτεχνίας

Αυγή Λίλλη

Σεφερικά διακείμενα στο έργο του Αλέξανδρου Κοτζιά : μια πρώτη ανάγνωση

13:40-15:30 Γεύμα

16:50- 17:50 Ε΄ Συνεδρία

Πρόεδρος: Γιώργος Ανωμερίτης

Εισηγητές:

Δημήτρης Κοσμόπουλος

Σεφέρης - Ρίτσος. Ασύμπτωτες πορείες ή συνοδίτες και συνομιλητές; Μια συγκριτική απόπειρα

Βασιλική Λαμπροπούλου

Η διαμόρφωση της στάσης σημαντικών εκπροσώπων της αγγλικής διάνοησης απέναντι στο κυπριακό ζήτημα μέσα από τη σχέση τους με τον Γ. Σεφέρη (1950-1960)

Maria Rosa Caracausi

Οι γάτες του Άη Νικόλα...και όχι μόνο

17:50-18:10 Διάλειμμα

18:10- 19:10 ΣΤ΄ Συνεδρία

Πρόεδρος: Κώστας Χατζηαντωνίου

Εισηγητές:

Βασίλης Παπαδόπουλος

Η σχέση του Σεφέρη με τους ανθρώπους των γραμμάτων ανά τον κόσμο

Federica Ambroso

Από το «σκοτεινό δάσος» στο «εκατόφυλλο ρόδο». Η παρουσία του Δάντη στο έργο του Γιώργου Σεφέρη

Κώστας Κουτσουρέλης

Γιατί η σημερινή Ελλάδα είναι τόσο ασήμαντη; Ο διάλογος του Γιώργου Σεφέρη με τον Ίνγκμαρ Μπέργκμαν

19:10 -19:20 Διάλειμμα

19:20 – 20:40 Ζ΄ Συνεδρία

Πρόεδρος: Maria Rosa Caracausi

Εισηγητές:

Κώστας Χατζηαντωνίου

Ο Γιώργος Σεφέρης στη Μέση Ανατολή

Λένα Αραμπατζίδου

Γιώργος Σεφέρης - Γ.Θ. Βαφόπουλος: μοντερνισμός, χωρική φόρμα και λογοτεχνικό πεδίο

Μάρα Ψάλτη

Για τη "Ντάρια Ντιμιετρόβνα το γένος Τροφίμοβιτς". Ένα διακειμενικό σχόλιο

Γιώργος Ανωμερίτης

Δύο άγνωστες επιστολές του Γιώργου Σεφέρη προς τον επιστήθιο φίλο του Νίκο Αρώνη

Κυριακή 7 Νοεμβρίου 2021

Χώρος: [Δημοτικό Μουσείο Αγίας Νάπας THALASSA](#)

Αίθουσα Κερύνεια II

09:20-9:30 Προσέλευση- Εγγραφές

09:30-10:50 Η' Συνεδρία

Πρόεδρος: Παναγιώτης Κιμουρτζής

Εισηγητές:

Τροοδία Αριστοδήμου Ιακωβίδου

Συνομιλία ποιητών: *Ο Γυρισμός* του Γιώργου Σεφέρη και του Κυριάκου Χαραλαμπίδη

Δήμητρα Δημητρίου

Απόλλων ή Χριστός; Μύθος και ιστορία στον Σεφέρη και τον Χαραλαμπίδη

Oleg Tsibenkon

Η ποιητική της αρχαιότητας: η περίπτωση του Σεφέρη

Λουίζα Χριστοδουλίδου

Η σεφερική ιδιόλεκτος στο ποίημα *Ο ηδονικός Ελλήνων*

10:50 -11:00: Διάλειμμα

11:00: -12:30 Θ' Συνεδρία

Πρόεδρος: Γιώργος Γεωργής

Εισηγητές:

Σοφία Ηλιάδου Τάχου - Παναγιώτης Κιμουρτζής

Ιστορία και Πολιτική στην ποίηση του Γ. Σεφέρη

Μιχάλης Μπακογιάννης

Ζητήματα υποδοχής του σεφερικού έργου από τους μεταπολεμικούς ποιητές- κριτικούς

Νάσος Βαγενάς – Παντελής Βουτουρής

Παρουσίαση του βιβλίου *Σεφέρης και Κύπρος* του Σάββα Παύλου

12:30-13:30 ΚΑΤΑΛΗΚΤΗΡΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Βασιλής Καρδάσης

Τιμή στον Νάσο Βαγενά

Ο Παντελής Βουτουρής και ο Γιώργος Γεωργής παρουσιάζουν το Σεφερικό έργο του Νάσου Βαγενά

Έκ μέρους του Γιώργου Σεφέρη.

Πρός δημοσίευση.

Πάει καιρός που πήρα την απόφαση να κρατηθώ έξω από τα πολιτικά του τόπου. Προσπάθησα άλλοτε να το εξηγήσω, αυτό δε σημαίνει διόλου πως μου είναι αδιάφορη ή πολιτική ζωή μας.

Έτσι, από τα χρόνια εκείνα ως τώρα τελευταία έπαψα κατά κανόνα να άγγιζω τέτοια θέματα. Ήξε άλλου τα όσα δημοσίεψα ως τις αρχές του 1967, και η κατοικινή στάση μου (δεν έχω δημοσιέψει τίποτε στην Ελλάδα από τότε που φιμώθηκε η έλευθερία) έδειχναν, μου φαίνεται άρμετά καθαρά τη σκέψη μου.

Μολαταῦτα, μήνες τώρα, αίσθάνομαι μέσα μου και γύρω μου, όλοένα πιο έπιτακτικό τό χρέος να πω ένα λόγο για τη σημερινή κατάσταση μας. Με όλη τη δυνατή συντομία, να τί θα έλεγα:

Ήλθουν δυό χρόνια που μάς έχει έπιβληθεῖ ένα καθεστώς όπως διόλου αντίθετο με τα ιδεώδη για τα όποια πολέμησε ό κόσμος μας και τόσο περιλάμπρα ό λαός μας, στον τελευταίο παγκόσμιο πόλεμο.

Έίναι μία κατάσταση ύποχρεωτικής νάρκης όπου, όσες πνευματικές αξίες κατορθώσαμε να κρατήσουμε ζωντανές, με πόνους και με κόπους, πάνε κι αυτές να καταποντιστοῦν μέσα στα έλώδη στεκόμενα νερά. Δέ θα μου εῖταν δύσκολο να καταλάβω πως τέτοιες ζημιές δε λογαριάζουν πάρα πολύ για όρισμένους ανθρώπους. Δυστυχώς δεν πρόκειται μόνο για αυτών τον κίνδυνο

"Όλοι πιά τό διδάχτηκαν και τό ξέρουν πως στις δικτατορικές καταστάσεις, ή αρχή μπορεί να μοιάζει εύκολη, όμως ή τραγωδία περιμένει, αναπότρεπτη, στο τέλος. Το δράμα αυτού του τέλους μάς βασανίζει, συνειδητά ή άσυνειδητά, όπως στους παμπάλαιους χορούς του Αίσχύλου." Όσο μένει ή άνωμαλία, τόσο προχωρεῖ τό κακό.

Έίμαι ένας άνθρωπος χωρίς κανένα άπδλύτως πολιτικό δεσμό, και, μπορώ να τό πω, μιλω χωρίς φόβο και χωρίς πάθος. Ελέπω μπροστά μου τον γκρεμό όπου μάς οδηγεί ή καταπίεση που κάλυψε τον τόπο. Αύτή ή άνωμαλία πρέπει να σταματήσει. Έίναι έθνική έπιταγή.

Τώρα ξαναγυρίζω στη σιωπή μου. Παρακαλώ τό θεό, να μή με φέρει άλλη φορά σε παρόμοια ανάγκη να ξαναμιλήσω.

29 Μαρτίου 1969.

Σεφέρης

ΔΡΙΜΥΤΑΤΗ ΕΠΙΘΕΣΗ ΤΟΥ Γ. ΣΕΦΕΡΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Μή λές θλακείες, Παττακέ. "Ισα - Ισα έμεις είμαστε οι μόνοι πού... δέν πήραμε τήν ζωή μας λάθος...

Οι φωτογραφίες προέρχονται από το Φωτογραφικό Αρχείο Σεφέρη του ΜΙΕΤ.

Βιογραφικά Σημειώματα

Περίληψεις Ανακοινώσεων

ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και Θεωρίας της Λογοτεχνίας, στο Τμήμα Θεάτρου, του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, και συνεργάτιδα (ως Σ.Ε.Π. = συνεργαζόμενο επιστημονικό προσωπικό), του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, στην διδακτική ενότητα της «Δημιουργικής Γραφής». Απόφοιτος του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης (1989), απέκτησε δύο μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών πρώτου κύκλου από το King's College του Λονδίνου (1990, 1991) με ειδίκευση στον Ευρωπαϊκό Ρομαντισμό και τις Νεοελληνικές Σπουδές αντίστοιχα, και αναγορεύθηκε διδάκτωρ του Πανεπιστημίου του Cambridge (1999), για τη διατριβή «Το Ελληνικό Σονέτο (1895-36): Μια μελέτη ποιητικής», που εκπόνησε με υποτροφία εξωτερικού του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (1993-99). Έχει εκδώσει τις μελέτες: Θεόδωρου Ντόρρου, Στου Γλυτωμού το Χάζι, Γαβριηλίδης, Αθήνα 2005, Το Ελληνικό Σονέτο (1895-1936): Μια μελέτη ποιητικής, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2011, και Κ.Π. Καβάφη, Τα 'Θεατρικά' ποιήματα, Κριτική, Αθήνα 2014. Η πλούσια αρθρογραφία της στρέφεται γύρω από ζητήματα ποιητικής της ελληνικής πεζογραφίας και ποίησης των τελευταίων δύο αιώνων, τη θεωρία των λογοτεχνικών ειδών, τις σχέσεις λογοτεχνίας και εθνικής ταυτότητας, και το διαπολιτισμικό στοιχείο της ελληνικής λογοτεχνίας.

Περίληψη εισήγησης:

Στα τέλη Αυγούστου του 1952 ο Σεφέρης πληροφορείται την προαγωγή του σε βαθμό Πληρεξούσιου Υπουργού Β', με άμεση μετάθεση στη Βηρυτό, και παράλληλη διαπίστευση στην Συρία, την Ιορδανία, το Ιράκ, και έχοντας υπ' ευθύνη του και το Ορθόδοξο Πατριαρχείο των Ιεροσολύμων. Ο Σεφέρης, όπως γλαφυρά διηγείται ο R. Beaton στην πλουσιότετη σε πηγές βιογραφία του, *Γιώργος Σεφέρης. Περιμένοντας τον Άγγελο* (2003), αντιμετωπίζει το πόστο αυτό με ανάμεικτα συναισθήματα. Το γεγονός αποτυπώνεται σε αρκετές εγγραφές από τις *Μέρες ΣΤ'*, όσο και στην αλληλογραφία του με τον Γιώργο Κατσιμπαλή, την αδελφή του Ιωάννα, τη Μαρώ, και βρετανούς διανοομένους της εποχής, που φέρνει στη συζήτηση ο Beaton (σημ.: ορισμένες από τις αναφερόμενες επιστολές απόκεινται ακόμα αδημοσίευτες, στο Αρχείο Σεφέρη της Γενναδείου Βιβλιοθήκης). Σε αντίθεση με την αμέσως επόμενη, αρκετά ερευνημένη, «κυπριακή» του περίοδο, η «αραβική» περίοδος του Σεφέρη παραμένει υπο-ερευνημένη. Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι να συλλέξει και να σχολιάσει τα κείμενα της εποχής του Λιβάνου, ως τα ονομάσουμε συμβατικά τα «αραβικά» ποιήματα (βλ. ενδεικτικά: «Τι είπε η Γκαμήλα (Πασίτιο) [1948;]», «Μπαχμντούν» [1953], «Ντουρ Ελ Σουέρ» [1953], από το *Τετράδιο Γυμνασμάτων Β'*), και επίσης τα «φιλο-σημιακά» -εάν υπάρχουν-, όπως το εμβληματικό, αν και κάπως παλαιότερο, «Ο Στράτης Θαλασσινός στη Νεκρή Θάλασσα» [1942] από το *Ημερολόγιο Καταστροφών Β'*, με τη χαρακτηριστική αναφορά στην «Ιερουσαλήμ» και τους πρόσφυγες της (δύναται να δοθούν εναλλακτικές αναγνώσεις σχετικά με το ποιοι νοούνται εδώ), και να προσπαθήσει να συστήσει, σε παραλληλία προς τις αναφορές των *Μερών ΣΤ'* στους αρχαιολογικούς τόπους που επισκέπτεται ο Σεφέρης στην περιοχή, και οριακά σε παραλληλία προς τις σχετικές εγγραφές από το *Πολιτικό Ημερολόγιο Β' (1945-52)*, τις λανθάνουσες πολιτικές απόψεις του γύρω από τα μεγάλα θέματα της εποχής, δηλ. τη λήξη της Γαλλικής Εντολής στον Λίβανο και τη Συρία το 1944, τη λήξη της Βρετανικής Εντολής στην Παλαιστίνη το 1947 και την ίδρυση του Κράτους

του Ισραήλ το 1948 (δεν εξαιρούνται από την συζήτηση οι Χριστιανοί της περιοχής). Ο ιστορικός υπομνηματισμός που επιχειρεί η ανακοίνωση, ίσως οδηγήσει στην ανάδειξη λανθανόντων θεμάτων της σεφερικής ποίησης· έστω, σε πολυπρισματικότερους τρόπους θέασης γνωστών και μη εξαιρετέων σεφερικών ποιημάτων.

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Fouad Ajami, *The Dream Palace of the Arabs*, Vintage Books, 1998

Ιλάν Γκράϊλσάμερ, *Η νέα Ιστορία του Ισραήλ*, Καστανιώτης, Αθήνα 2000

Άκης Γαβριηλίδης, *Ο Ασιάτης Σεφέρης*, Ασίνη, Αθήνα 2021.

FEDERICA AMBROSO

Βιογραφικό Σημείωμα:

Η Federica Ambroso είναι Διδάκτορας στη Συγκριτική Λογοτεχνία στο Πανεπιστήμιο της Μπολόνια, σπούδασε Φιλολογία και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στις Ευρωπαϊκές λογοτεχνίες. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα στοχεύουν ιδιαίτερα στο αστυνομικό μυθιστόρημα και στη νεοελληνική λογοτεχνία σε σχέση και σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές λογοτεχνίες. Το 2019 κυκλοφόρησε στην Ελλάδα η φιλολογική της μελέτη Από το «σκοτεινό δάσος» στο «εκατόφυλλο ρόδο». Η παρουσία του Δάντη στο έργο του Γιώργου Σεφέρη (Ελκυστής). Είναι επίσης μεταφράστρια και συγγραφέας παιδικών βιβλίων, ποιημάτων και μυθιστορημάτων. Ήταν μεταδιδακτορική ερευνήτρια στη Νεοελληνική Λογοτεχνία στα πανεπιστήμια του Αμβούργου και του Μονάχου, διδάσκουσα Μετάφρασης FR-IT και Ιταλικής Γραμματικής στο Πανεπιστήμιο της Λιλ και Visiting Lecturer στο Πανεπιστήμιο της Βαγιαδολίδ.

Περίληψη εισήγησης:

Ο Σεφέρης τονίζει επανειλημμένα ότι οι συμπτώσεις τον εμπόδισαν να προσεγγίσει τον Δάντη νωρίτερα από το 1935. Ωστόσο, η προσεκτική ανάλυση των προσωπικών γραπτών του ποιητή μάς επιτρέπει να εντοπίσουμε αρκετά στοιχεία που τείνουν να αποδείξουν ότι η "πρώτη επαφή" του με τον Δάντη έγινε από τα τέλη της δεκαετίας του '20. Η μελέτη όλου του έργου του Σεφέρη αποδεικνύει ότι λίγα είναι τα γραπτά του ποιητή όπου δεν υπάρχουν απόηχοι, αναφορές, έστω και μια μνεία του ονόματος του Δάντη ή κάποιου στίχου του. Ο Σεφέρης ακολουθεί τον Δάντη σε ένα παρόμοιο ταξίδι, που από τις δυσκολίες και την απελπισία του "σκοτεινού δάσους" θα καταλήξει στην πάμφωτη εικόνα του "εκατόφυλλου ρόδου".

ΕΛΕΝΗ ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Κατάγεται από την Κύπρο και ζει στην Αθήνα. Είναι πτυχιούχος της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Εργάστηκε για πολλά χρόνια στο Σπίτι της Κύπρου, Μορφωτικό Γραφείο της Κυπριακής Πρεσβείας στην Αθήνα. Από το 2005 έως το 2010 υπηρέτησε ως Μορφωτική Ακόλουθος.

Έχει δημοσιεύσει δύο βιβλία για τον ποιητή Τίτο Πατρίκιο και έκανε την επιμέλεια ενός τόμου με τα κείμενα του Δ. Ν. Μαρωνίτη για τον Τίτο Πατρίκιο. Είναι, επίσης, συνεπιμελήτρια, μαζί με τον Γιώργο

Γεωργή και τον Κώστα Λυμπουρή, συλλογικού τόμου για τον Γιώργο Σεφέρη. Στο συγγραφικό της έργο συμπεριλαμβάνονται πολλές μελέτες δημοσιευμένες σε συλλογικούς τόμους και λογοτεχνικά περιοδικά, ένα ποιητικό ανθολόγιο, έκδοση του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Αθηναίων, καθώς και μεταφράσεις βιβλίων από τα αγγλικά και τα γερμανικά.

Για σειρά ετών μετείχε στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των λογοτεχνικών περιπάτων που οργάνωνε, κυρίως στην Αθήνα, αλλά και στον Πειραιά και σε πόλεις της Κύπρου, η Εταιρεία Πολιτιστικού Τουρισμού Discover Greek Culture σε συνεργασία με τα Βιβλιοπωλεία Public.

Το 2022 κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Καστανιώτη το βιβλίο της Το μαγαζάκι του κυρίου Άρθουρ, ένα χριστουγεννιάτικο βιβλίο για παιδιά.

Περίληψη εισήγησης:

Η εισήγηση, με αφορμή το ποίημα «Σιρόκο 7 Λεβάντε», το οποίο ο Γιώργος Σεφέρης αφιέρωσε στον καπετάνιο και ποιητή, Δ. Ι. Αντωνίου, «Τόνιο» για τους φίλους του, διερευνά τη γνωριμία και τη μακρά φιλία που τους ένωνε, καθώς και την ποιητική της αποτύπωση στο έργο του Γιώργου Σεφέρη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Ο Γιώργος Ανωμερίτης γεννήθηκε το 1945 στην Αθηνά από κυκλαδίτες γονείς.

Το κοινωνικό και πολιτικό το έργο είναι γνωστό. Βουλευτής επί 15 χρόνια του Ελληνικού Κοινοβουλίου, υπουργός, μέλος ευρωπαϊκών και εθνικών επιτροπών και φορέων. Γνωστός οικονομολόγος, υπήρξε ακτιβιστής για τα θέματα των μεταναστών στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών (W. C.C.), οικολόγος, πολιτικός κρατούμενος της στρατιωτικής δικτατορίας και πάντα συμμετοχος στα δρώμενα του χώρου της τέχνης και γενικότερα του πολιτισμού, κυρίως μέσω των βιβλίων του.

Λίγοι όμως γνωρίζουν την πολύχρονη ενασχόληση του με την ποίηση. Ίσως αυτό να οφείλεται και στην διαχρονική άρνηση του να "εμπλέξει" τη λογοτεχνική του δουλειά (1962 -) με την πολιτική του δραστηριότητα.

Μέσα από τους ποιητικούς του κύκλους τις συλλογές ποιημάτων και τις μεταφράσεις τους σε άλλες γλώσσες καταγράφεται η πολυσήμαντη ζωή του. Μια ζωή αφοσίωσής και φυγής, ιδεαλισμού και ρεαλισμού, τεχνοκράτη και αγωνιστή, ενός διαχρονικά ενεργού πολίτη. Ενός ανθρώπου, ο οποίος με ποιητικές εικόνες καταγράφει ιδέες και οράματα, αλλά και όταν οι καιροί απαιτούν κάνει πράξη τις αξίες και αρχές, τις οποίες διαχρονικά υπηρετεί.

Για την προσφορά του στον τόπο έχει τιμηθεί πολλές φορές από την Πολιτεία, την Εκκλησία και επιστημονικούς, κοινωνικούς και αυτοδιοικητικούς φορείς.

Περίληψη εισήγησης:

~Όπως γραφει και η Ιωαννα Τσατσου, αδελφή του Γ.Σ., για το Νικο Αρωνα ~εκεινα τα πρωτα χρονια της Αθηνας ο μονος μεγαλος φιλος του Γιωργου ηταν ο Νικος Αρωνης. Η μανα...τον αγαπουσε σαν παιδι της. Η φιλια αυτη διατηρηθηκε σε ολοκληρη τη ζωη. Στην καθε ωρα που ο Γιωργος ειχε αναγκη καρδιακο φιλο η δημοσιο ανδρα απολυτου εμπιστοσυνης σ αυτον ηθελε καταφυγει~ Το 2018 στο αρχαιο του Νικου Αρωνη στην Ενωση Σμυρναιων της οποιας

υπηρξε για πολλα χρονια Προεδρος,βρηκα δυο ανεκδοτες επιστολες του Γ.Σ.προς το Ν.Α. Η πρωτη σταλμενη το 1963 και η δευτερη το 1968 και οι δυο αποδεικνυουν τη στενη φιλικη σχεση των δυο ανδρων ,αλλα εμπειρευουν και φρασεις ιδιαιτερου ενδιαφεροντος, οι οποιες αξιζει να σχολιασθουν~.

ΛΕΝΑ ΑΡΑΜΠΑΤΖΙΔΟΥ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Η Λένα Αραμπατζίδου είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στη Νεοελληνική Φιλολογία. Παράλληλα, διδάσκει "Ειδικά θέματα στην Ιστορία της Ιατρικής (Ιατρικές Ανθρωπιστικές Σπουδές-Medical Humanities)" στο ΔΠΜΣ *Ιστορία της Ιατρικής και Βιολογική Ανθρωπολογία: Υγεία, Νόσος και Φυσική Επιλογή* στην Ιατρική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Έχει, επίσης, διδάξει στο Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, στο King's College του Λονδίνου, στο Summer School του Πανεπιστημίου του Harvard και στα Πανεπιστήμια του Amsterdam, Birmingham, της Lund Σουηδίας και Eötvös Loránd της Βουδαπέστης. Έχει συμμετάσχει σε συνέδρια σε Ελλάδα, Κύπρο, Βρετανία και Σουηδία. Άρθρα, εργασίες και μελέτες της έχουν δημοσιευτεί στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Είναι κριτής στο περιοδικό *Journal of Modern Greek Studies* (ΗΠΑ) και στο περιοδικό *Studies in Travel Writing* (Βρετανία), μέλος της εκδοτικής επιτροπής και κριτής στο περιοδικό *Review of European Studies* (Καναδάς) και στο περιοδικό *Αρχείων Ανάλεκτα* του Κέντρου Ιστορίας Θεσσαλονίκης και αξιολογήτρια ερευνητικών προτάσεων στο ΕΛΙΔΕΚ και το ΙΚΥ.

Υπήρξε:

-Υπότροφος στις Συγκριτικές Πολιτισμικές Σπουδές στο Πανεπιστήμιο του Harvard (ΗΠΑ)

-Υπότροφος Stanley Seeger στο Πανεπιστήμιο του Princeton (ΗΠΑ)

-Υπότροφος ERASMUS στο Πανεπιστήμιο του Essex (Βρετανία)

-Υπότροφος ΙΚΥ (βάσει επίδοσης) και στα τέσσερα έτη των προπτυχιακών σπουδών στο ΑΠΘ, Τμήμα Φιλολογίας (πρώτη θέση στη σειρά των υποτρόφων).

Έχουν εκδοθεί τα βιβλία της:

-Γ.Θ. Βαφόπουλος, *Άπαντα τα Ποιήματα*, Αφιέρωμα στον Γιώργο Βαφόπουλο, τόμος πρώτος, Θεσσαλονίκη, Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο - Δήμος Θεσσαλονίκης, 2021

-*Το διακείμενο του αισθητισμού στην ποιητική του Κ.Π. Καβάφη*, Θεσσαλονίκη, εκδόσεις Αδελφών Κυριακίδη, 2013

στο οποίο απονεμήθηκε το ΒΡΑΒΕΙΟ ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΑΔΗ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

-*Αισθητισμός. Η νεοελληνική εκδοχή του κινήματος*, Θεσσαλονίκη, εκδόσεις Μέθεξις, 2012.

Στα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται το κίνημα του αισθητισμού στη νεοελληνική και ευρωπαϊκή του εκδοχή, η ποιητική του Κ.Π. Καβάφη, το έργο του Ν. Καζαντζάκη με έμφαση στην ταξιδιωτική λογοτεχνία, το έργο του μοντερνιστή ποιητή της Θεσσαλονίκης Γ. Βαφόπουλου, καθώς και η διεπιστημονικότητα με ειδοποιό παράδειγμα επιτέλεσης τη συνομιλία της λογοτεχνίας (και

φιλολογίας) με την επιστήμη, ειδικότερα την ιατρική (ιατρικές ανθρωπιστικές σπουδές – medical humanities).

Ξένες γλώσσες: αγγλικά, γαλλικά, ιταλικά, ισπανικά, σουηδικά, ουγγρικά.

Περίληψη εισήγησης:

Η εργασία μελετάει τον Γιώργο Σεφέρη σε σχέση με τον Γ.Θ. Βαφόπουλο, με βάση ενδοκειμενικές και εξωκειμενικές συνάψεις στο πλαίσιο του μοντερνισμού.

Το ενδοκειμενικό σκέλος της μελέτης εστιάζει στη λειτουργία της «χωρικής φόρμας» ως ειδοποιού λειτουργίας του μοντερνισμού, η οποία παρακολουθείται στους δυο ποιητές κατά τις επιμέρους εκφάνσεις και διαφοροποιήσεις της. Η καταστατική παρουσίαση του ορισμού και των εκδοχών της «χωρικής φόρμας» («spatial form», κατά τον Joseph Frank) συνοδεύεται από παραδείγματα εφαρμογών της σε κείμενα των δύο ποιητών, μέσα από ενδεικτικές προσεγγίσεις όπου χαρτογραφείται η ιδιοπροσωπία της.

Το εξωκειμενικό σκέλος της μελέτης παρακολουθεί τη σχέση των δύο ποιητών έξω από τα κείμενά τους, με αφετηρία την παρουσία του Σεφέρη τόσο στην αλληλογραφία όσο και στη λεπτομερή αυτοβιογραφία του Βαφόπουλου. Αυτή η αναζήτηση βαίνει αναγόμενη από την ατομικότητα στις συλλογικότητες όπου εγγράφονται ο Σεφέρης και ο Βαφόπουλος. Σε αυτό το επίπεδο, ενοφθαλμίζεται η ηγεσία του Σεφέρη στη μοντερνιστική σχολή της Αθήνας ως θύλακας της επιλεγόμενης «γενιάς του τριάντα», η οποία μελετάται παράλληλα με την κεντρική-έκκεντρη παρουσία του Βαφόπουλου στη μοντερνιστική σχολή της Θεσσαλονίκης επιλεγόμενη ως «κύκλος των Μακεδονικών Ημερών».

Με τον τρόπο αυτό και μέσα από τις συσσωματώσεις των λογοτεχνών, καταγράφονται οι ζυμώσεις, δράσεις και διαδράσεις όχι μόνο μεταξύ των λογοτεχνών της Αθήνας και των λογοτεχνών της Θεσσαλονίκης της γενιάς του 1930 αλλά και της γενιάς του 1930 με την προγενέστερη γενιά του 1920. Μέσα από αυτούς τους συσχετισμούς, καταγράφονται και αποτυπώνονται οι δικτυώσεις λογοτεχνικών και πνευματικών προσωπικοτήτων και κύκλων της εποχής, ανασυνθέτοντας έτσι ένα πεδίο από δίκτυα της λογοτεχνικής ζωής, αποκαλούμενο από τον Pierre Bourdieu «λογοτεχνικό πεδίο», ενώ παράλληλα ανασυντίθεται και ένας χάρτης γενικότερα της πνευματικής και πολιτισμικής ζωής.

ΝΑΣΟΣ ΒΑΓΕΝΑΣ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Ο Νάσος Βαγενάς γεννήθηκε στη Δράμα το 1945. Διετέλεσε καθηγητής της Νεοελληνικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης (1980-1991) και καθηγητής της Θεωρίας και Κριτικής της Λογοτεχνίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (1992-2012). Δημοσίευσε δώδεκα ποιητικές συλλογές, ένα βιβλίο με πεζά, και έντεκα βιβλία με δοκίμια και μελέτες πάνω σε θέματα λογοτεχνίας

Περίληψη εισήγησης:

Μια εξιστόρηση της στάσης του Σάββα Παύλου απέναντι στον Γιώργο Σεφέρη και της σταδιακής επίδρασης του σεφερικού έργου στη διαμόρφωσή του ως συγγραφέα.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΒΟΥΤΟΥΡΗΣ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Καθηγητής της Νεοελληνικής Φιλολογίας στο Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου. Σπούδασε Μεσαιωνική και Νεοελληνική Φιλολογία στη Φιλοσοφική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, όπου και υπέβαλε τη διδακτορική του διατριβή. Υπήρξε συνεκδότης του βραχύβιου περιοδικού Φαιαδέρων (Θεσσαλονίκη 1981). Δίδαξε Νεοελληνική Φιλολογία στο Τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης (1991-1993) ενώ από το 1993 και εξής διδάσκει στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Κύπρου (Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών). Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στις περιοχές της λογοτεχνίας, της κριτικής, και της ιστορίας των ιδεών του 19ου και του εικοστού αιώνα.

Πρόσφατα βιβλία του:

- Ιδέες της σκληρότητας και της καλοσύνης. Εθνικισμός, σοσιαλισμός, ρατσισμός (1897-1922), Καστανιώτης 2017 (πρώτο βραβείο δοκιμίου του ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ για το 2017 και πρώτο Κρατικό Βραβείο στην κατηγορία μελέτη-δοκίμιο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου).
- Ο ερωτικός Παλαμάς, Μελάνι 2018 [εισαγωγή, ανθολόγηση, σχόλια]
- Κωστής Παλαμάς, Άπαντα, τ. 7, επιμ., Ίδρυμα Κωστή Παλαμά 2020

Περίληψη εισήγησης:

Η αποικιακή κυβέρνηση εκτός από διάφορα κατασταλτικά μέτρα –ιδίως στα χρόνια της «παλμεροκρατίας»– προκειμένου να αντιμετωπίσει στο πεδίο των ιδεών το αίτημα της Ένωσης, αμφισβήτησε την ελληνικότητα των Κυπρίων και επεχείρησε να μεταβάλει την ελληνική συνείδηση του πληθυσμού με τη συστηματική προσπάθεια άλωσης της ελληνικής δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης, και με τη θεωρία του ξεχωριστού «κυπριακού έθνους» η οποία σκόπευε στη δημιουργία μιας «κυπριακής» συνείδησης. Στις ημερολογιακές εγγραφές του Σεφέρη, στα κυπριακά ποιήματα της Συλλογής *Κύπρον ου μ' εθέσπισεν*, στο ημιτελές κυπριακό μυθιστόρημά του *Βαρνάβας Καλοστέφανος* και στην αλληλογραφία του απαντούν πολλές αναφορές τόσο στην «ανόητη προσπάθεια εξαγγλισμού της παιδείας» όσο και γενικότερα στην αμφισβήτηση εκ μέρους των Άγγλων της ελληνικότητας των Κυπρίων.

MARIA ROSA CARACAUSI

Βιογραφικό Σημείωμα:

Είναι καθηγήτρια Ελληνικής Γλώσσας, Λογοτεχνίας και Μετάφρασης στο Πανεπιστήμιο του Παλέρμο (Ιταλία), όπου διδάσκει επίσης Μεσαιωνική και Μοντέρνα Ελληνική Φιλολογία. Έχει διδάξει Ελληνική γλώσσα και λογοτεχνία στα Πανεπιστήμια του Μπρίντζι, Απουλία (2002-2005) και της Κοσέντζα, Καλαβρία (2004-2006). Έκανε διαλέξεις και μαθήματα με θέματα Ελληνικής Λογοτεχνίας σε διάφορα Πανεπιστήμια (Βιέννη, Γρανάδα, Κύπρο, Μιλάνο, Θεσσαλονίκη, Αθήνα, Ιωάννινα), και έλαβε μέρος σε πολλά συνέδρια με δικές της ανακοινώσεις. Επισκέπτεται συχνά την Ελλάδα. Έλαβε διάφορες υποτροφίες για να παρακολουθήσει μαθήματα και σεμινάρια, ή και γενικά για να πραγματοποιήσει έρευνες από Ελληνικά Ιδρύματα: Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου (1979), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (1981), Ιωνικό Κέντρο Χίου (1983), Στέγη Καλών Τεχνών και Γραμμάτων του Υπουργείου Πολιτισμού (1993), Ίδρυμα Ωνάση (2001), Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Οθράνη (2002). Είναι γραμματέας της Ιταλικής Εταιρίας Νεοελληνικών Σπουδών και μέλος της Ευρωπαϊκής Εταιρίας Νεοελληνικών Σπουδών (EENS). Επίσης είναι μέλος (από το 1986) του Σικελικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών "Bruno Lavagnini" του Παλέρμο. Ασχολείται και με τη λογοτεχνική μετάφραση από τα Ελληνικά στα Ιταλικά, όπως προκύπτει από τον εξής πίνακα δημοσιευμάτων. Η ιταλική μετάφρασή της των Ώδων του Κάλβου έχει βραβευθεί με τιμητική διάκριση από την Εταιρία Μεταφραστών Λογοτεχνίας το 1989. Έχει στο ενεργητικό της διάφορες δημοσιεύσεις (μελέτες και μεταφράσεις). Η δίγλωσση έκδοσή της, Άσπρες κηλίδες πάνω στο άσπρο του Γ. Ρίτσου (Παλέρμο 2019) έχει τιμηθεί με το Κρατικό Βραβείο του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Περίληψη εισήγησης:

Είναι γνωστό ότι οι γάτες είναι οι καλύτεροι φίλοι των καλλιτεχνών και ιδιαίτερα των λογοτέχνων, είτε ποιητές είτε πεζογράφοι. Οι Έλληνες δεν αποτελούν εξαίρεση, όπως μαρτυρούν οι γνωστές περιπτώσεις του Ροΐδη, του Καβάφη και του Σεφέρη.

Το πιο γνωστό σεφερικό ποίημα αφιερωμένο στον γατίσιο κόσμο είναι "Οι γάτες του Αη-Νικόλα" (*Ημερολόγιο καταστρώματος Γ*). Κατά τη διάρκεια ενός ταξιδιού του στην Κύπρο, ο Σεφέρης περνά μπροστά στον Κάβο Γάτα, και αναφέρει μια παλιά ιστορία των γατιών που σώσανε το νησί από φαρμακερά φίδια. Ο ηρωικός και νικητήριος αγώνας των γατιών υπονοεί πιθανόν την αντίσταση των Ελλήνων κατά της δικτατορίας.

Υπάρχουν όμως στα ποιήματα και στα πεζά του Σεφέρη άλλες αναφορές σε γάτες όπως και τρυφερές μηνύμες (π.χ. στην αγαπημένη γάτα Τούτη και στον δυστυχισμένο Ραμαζάν).

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΓΑΡΑΝΤΟΥΔΗΣ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Ο Ευριπίδης Γαραντούδης, γεννήθηκε το 1964 στην Καβάλα. Από το 2003 διδάσκει νεοελληνική φιλολογία στο Τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, σήμερα ως Καθηγήτης. Διδάσκει κυρίως νεότερη ελληνική λογοτεχνία (19ος και 20ός αιώνας). Τα ερευνητικά ενδιαφέροντά του επικεντρώνονται στη μελέτη της νεοελληνικής λογοτεχνίας, ιδίως της ποίησης, του 19ου και του 20ού αιώνα και εντοπίζονται στους κλάδους της μετρικής, της ιστορίας της λογοτεχνίας και της ερμηνείας των λογοτεχνικών κειμένων. Είναι

διευθυντής του Εργαστηρίου Νεοελληνικής Φιλολογίας του Τομέα Νεοελληνικής Φιλολογίας. Επίσης είναι διευθυντής του περιοδικού *Σύγκριση* της Ελληνικής Εταιρείας Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας. (<https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/syggkrisi>) Σχεδόν πλήρης καταγραφή των δημοσιευμάτων του και της ερευνητικής δραστηριότητάς του υπάρχει στις ιστοσελίδες: http://www.phil.uoa.gr/tomeis/tomeas-neoellhn-filologias/melh-dep-mnef-biografika/euripidis_garantoudis.html και <http://uoa.academia.edu/EuripidisGarantoudis>. Δημοσίευσε επίσης πέντε ποιητικά βιβλία από το 2009 μέχρι το 2022, ένα θεατρικό αναλόγιο με θέμα τον Γιώργο Σεφέρη, καθώς και μεταφράσεις ιταλών ποιητών του 20ού αιώνα, όπως του Σάντρο Πέννα (Κρατικό Λογοτεχνικό Βραβείο Μετάφρασης έργου ξένης λογοτεχνίας σε ελληνική γλώσσα 2021).

Περίληψη εισήγησης:

Στόχος της ανακοίνωσής μου είναι καταρχάς να περιγραφεί και να σχολιαστεί η περιορισμένη θετική απήχηση που είχε στη δημόσια σφαίρα η απονομή του βραβείου Νόμπελ λογοτεχνίας στα τέλη του 1963 στον Γιώργο Σεφέρη. Στη συνέχεια, θα αποτιμηθεί η σημασία που είχε η βράβευση με το βραβείο Νόμπελ λογοτεχνίας για τη δημόσια παρουσία (και απουσία) του Σεφέρη στο ελληνικό λογοτεχνικό, πνευματικό και δημόσιο πεδίο μέχρι τον θάνατό του, στο διάστημα από το 1963 μέχρι το 1971 (επιτιμοποίησή του από το ΑΠΘ, μη είσοδός του στην Ακαδημία Αθηνών, συμμετοχή του σε αντιδικτατορικές ενέργειες).

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΗΣ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Ο Γιώργος Γεωργής είναι Ιστορικός και διπλωμάτης. Πτυχιούχος και Διδάκτωρ του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Δίδαξε Νεότερη Ελληνική Ιστορία στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Μορφωτικός ακόλουθος στην Αθηνά για έξι χρονιά και ιδρυτής του Σπιτιού της Κύπρου. Πρέσβης της Κύπρου στην Ελλάδα με παράλληλη διαπίστευση στην Βουλγαρία, τη Ρουμανία και την Αλβανία από το 2005 μέχρι το 2010.

Τιμήθηκε με τον Ταξιάρχη του Φοίνικος της Ελληνικής Δημοκρατίας, με εύφημη μνεία της Πρυτανείας του Πανεπιστημίου Αθηνών και από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Της Κύπρου για την πολιτιστική του δράση.

Είναι μέλος του Δ.Σ. ΤΟΥ Πανεπιστημίου Νεάπολης Πάφου, αντιπρόεδρος του Ιδρύματος Κακογιάννη στην Αθήνα και Ιδρυτικό μέλος της Ιονικής Ακαδημίας.

Περίληψη εισήγησης:

Στα «αρχαιολογικά» ποιήματα του Σεφέρη, ποιήματα που έχουν τις αφετηρίες τους σε επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους, περιλαμβάνονται οι ποιητικές συνθέσεις "Μυκήνες" και "Ο Βασιλιάς της Ασίνης". Με βάση τους στίχους, τις καταγραφές στο ημερολόγιο του και στην βιβλιογραφία, επιχειρείται μια πολύπλευρη προσέγγιση των δυο ποιημάτων που αναφέρεται στις δυο ομηρικές

πόλεις, μια μικρή και μια μεγάλη, στις κυρίαρχες πολιτικά και ιστορικά Μυκήνες. Πίσω από τους στίχους προβάλλεται η μορφή του Σουηδού αρχαιολόγου Άλεξ Πάρσον, του ανασκαφέα της Ασίνης.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Δημήτρης Δασκαλόπουλος (Πάτρα, 1939). Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Εργάστηκε πολλά χρόνια στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. Έχει εκδώσει εννέα ποιητικές συλλογές και βιβλιογραφίες για τους: Γιώργο Σεφέρη, Οδυσσέα Ελύτη, Άγγελο Σικελιανό, Γ.Κ. Κατσίμπαλη, Κ.Π. Καβάφη, Ζήσιμο Λορεντζάτο, Ρόδη Ρούφο, Τίμο Μαλάνο, Αλέξανδρο Κοτζιά, Γ.Π. Σαββίδη, Μανόλη Αναγνωστάκη, Νόρα Αναγνωστάκη. Συγκέντρωσε σε δεκαπέντε βιβλία τις κατά καιρούς φιλολογικές μελέτες του για συγγραφείς και ζητήματα νεοελληνικής λογοτεχνίας. Ασχολείται ιδιαίτερα με την ποίηση και το έργο του Κ.Π. Καβάφη και του Γιώργου Σεφέρη. Το 1999 προσκλήθηκε από το Πρόγραμμα Ελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Πρίνστον, όπου διέμεινε επί τρίμηνο ως visiting fellow. Κατά το διάστημα 2000-2004 υπήρξε αντιπρόεδρος του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου. Επίτιμος Διδάκτωρ Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (2006), του Πανεπιστημίου Πατρών (2010) και του Πανεπιστημίου Κύπρου (2023). Έχει τιμηθεί από την Ακαδημία Αθηνών για το σύνολο του έργου του (2016), από το περιοδικό *Ο Αναγνώστης* με το Μεγάλο Βραβείο (2021), με το βραβείο Jean Moréas στην Πάτρα (2022) και με το βραβείο συνολικής προσφοράς «Βασίλης Μιχαηλίδης» από τον Όμιλο Λογοτεχνίας και Κριτικής (ΟΛΚ) της Λευκωσίας (2023). Είναι μέλος της Εταιρείας Συγγραφέων.

Περίληψη εισήγησης:

Οι σχέσεις Σεφέρη-Sherrard είναι γνωστές σε γενικές γραμμές και έχουν τεκμηριωθεί και βιβλιογραφικώς. Ο τόμος με τίτλο *The Dialectic of Blood and Light* που κυκλοφόρησε το 2015 με φροντίδα και επιμέλεια της χήρας του Sherrard φωτίζει πολλαπλώς και με πολλές λεπτομέρειες τις μεταξύ των δύο ανδρών πνευματικές σχέσεις και παρουσιάζει την μεταξύ τους αλληλογραφία. Πέρα από τις εκατέρωθεν επιστολές, ο τόμος παραμένει σχεδόν ασχολίαστος επί πολλά χρόνια και αναδεικνύει τον τρόπο με τον οποίον προσλαμβάνει ο Sherrard τη σεφερική ποίηση αλλά και το γενικότερο πνεύμα της ελληνικότητας.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗΣ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Γιάννης Δημητρακάκης. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1966. Είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Σπούδασε στο ΕΚΠΑ και εκπόνησε τη διδακτορική διατριβή του στο Πανεπιστήμιο Paris IV-Sorbonne (Παρίσι) με αντικείμενο το μυθιστορηματικό έργο του Ν. Γ. Πεντζίκη. Έχει δημοσιεύσει μελέτες για τη νεοελληνική πεζογραφία, τη νεοελληνική κριτική, την πρόσληψη γαλλικών λογοτεχνικών έργων και κριτικών εννοιών στην Ελλάδα, κ.ά. Έχει επιμεληθεί, από κοινού με την Α. Νάτσινα, τον τόμο *Μεταπολίτευση 1974-1981: Λογοτεχνία και πολιτισμική ιστορία*, Εκδόσεις της Φιλοσοφικής Σχολής, Πανεπιστήμιο Κρήτης, 2021. Υπό έκδοση είναι το βιβλίο του *Διαδρομές της σκέψης του Κ. Θ. Δημαρά*.

Αναλυτικό βιογραφικό:

https://www.philology.uoc.gr/uploads/Dimitrakakis_cv.pdf

Περίληψη εισήγησης:

Στην ανακοίνωσή μου θα με απασχολήσει η διάλεξη που ο Σεφέρης εκφώνησε στα γαλλικά στο Κάιρο (17.2.1944) και την Αλεξάνδρεια (12.3.1944) με τον τίτλο «Deux aspects du commerce spirituel de la France et de la Grèce», και η οποία δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά στο περιοδικό *La Revue du Caire* (Ιούλιος 1944). Τόσο το γαλλικό πρωτότυπο όσο και η μετάφρασή του (από τον Νάσο Δετζώρτζη) συμπεριλήφθησαν στον τρίτο τόμο των *Δοκιμών*. Στη διάλεξη αυτή, που έχει ως αντικείμενο τις πολιτισμικές μεταφορές ανάμεσα στη Γαλλία και την Ελλάδα, ο Σεφέρης επιδιώκει να ανιχνεύσει σε αδρές γραμμές και την πορεία της γαλλικής λογοτεχνίας από την Αναγέννηση και εξής. Θα επιχειρήσω να απαντήσω στα ακόλουθα ερωτήματα: Ποιο είναι το εξελικτικό σχήμα που υπόκειται στη συγκεκριμένη προσέγγιση του Σεφέρη; Ποια θέση καταλαμβάνει η αρχαιοελληνική παράδοση σε αυτό; Ποιον ρόλο διαδραμάτισε ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος στις σεφερικές αντιλήψεις για την ιστορική διαδρομή της γαλλικής λογοτεχνίας;

ΔΗΜΗΤΡΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Η Δήμητρα Δημητρίου είναι αριστούχος διδάκτωρ Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας του Πανεπιστημίου της Σορβόνης (Paris IV). Πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στη Συγκριτική Γραμματολογία στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης (Paris IV) και βασικές σπουδές στην Ελληνική Φιλολογία στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Κατά τη διάρκεια των σπουδών της υπήρξε υπότροφος αριστείας του ΙΚΥ και του Ιδρύματος Α.Γ. Λεβέντη. Έχει επίσης λάβει ακαδημαϊκές υποτροφίες από το Πανεπιστήμιο του Bristol και από τον Νορμανδικό Πανεπιστημιακό Πόλο. Έχει διδάξει επί δεκαετία (2013-2023) σε διάφορα ακαδημαϊκά ιδρύματα της Κύπρου (Τμήμα Γαλλικών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Π/μιο Κύπρου, στη γαλλική γλώσσα· Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών, Π/μιο Κύπρου· Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου· Πανεπιστήμιο Λευκωσίας) και συνεργαστεί ως Ανώτερη Επιστημονική Συνεργάτιδα με το Κέντρο Διεθνών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων (CCEIA, Παν/μιο Λευκωσίας). Μετείχε επίσης ως ειδική επιστήμονας σε τέσσερα ερευνητικά προγράμματα του Πανεπιστημίου Κύπρου (2010-2016). Από το 2020 εργάζεται ως Λειτουργός Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων στη Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εμπίπτουν στα πεδία της Συγκριτικής Φιλολογίας, της Νεοελληνικής Φιλολογίας, της Μυθοκριτικής, της Φεμινιστικής και Μεταμοντέρνας Θεωρίας και της Λογοτεχνικής και Πολιτισμικής Θεωρίας. Επιμελείται τους τόμους *Γλώσσας Ήμερος: Η ποίηση του Κυριάκου Χαραλαμπίδη* (Αθήνα: Ηρόδοτος, 2023) και *Η Γυναίκα στο Κείμενο* (Ακτή, τχ. 118, 2019). Πρόσφατα άρθρα της, με ιδιαίτερη έμφαση στο έργο των Γιάννη Ρίτσου, Γιώργου Σεφέρη, Κυριάκου Χαραλαμπίδη, την ελληνική λογοτεχνία της Κύπρου και τη σύγχρονη γυναικεία λογοτεχνία και μυθοποιητική υιοθετούν συγκριτολογικά και θεωρητικά πλαίσια και έχουν δημοσιευθεί σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές, σύμμεικτους τόμους σε διεθνείς εκδοτικούς οίκους, φιλολογικά περιοδικά, πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων και στον ημερήσιο τύπο της Κύπρου, της Ελλάδας και των ΗΠΑ. Γράφει επίσης ποίηση και πεζογραφία. Η πρώτη της ποιητική συλλογή *Αγωνίες* κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Σμίλη (Αθήνα, 2023). Βραβεύτηκε ως φιναλίστ από το Μεσογειακό Βραβείο Ποίησης, υπό την αιγίδα δεκατεσσάρων ακαδημαϊκών ιδρυμάτων (Ρώμη, 2021), έπειτα προσκλήθηκε ως κριτής στη διεθνή επιτροπή του ίδιου βραβείου (2022). Ποιήματά της έχουν μελοποιηθεί από τους συνθέτες Γιώργο Καλογήρου και Μιχάλη Σακέλλη. Ποίησή της μεταφράστηκε επίσης στα αραβικά. Προσωπικές ιστοσελίδες:

<https://demetrioumetra.wordpress.com/>,
<https://unic.academia.edu/DemetraDemetriou>.

Περίληψη εισήγησης:

Η σχέση του Κυριάκου Χαραλαμπίδη με το έργο του Σεφέρη έχει επισημανθεί από τη χαραλαμπιδική κριτική, χωρίς ωστόσο να γίνεται συχνά εμβάθυνση στη λεπτομέρεια ή συγκεκριμενοποίηση σχηματικών τοποθετήσεων, που δύναται να προκύψει μόνο από την εκ του σύνεγγυς ανάλυση, τόσο σε ό,τι αφορά στα διακείμενα, πρόδηλα και υπόρρητα, όσο και σε ευρύτερα θεματικά κέντρα, συναφή μοτίβα και στοιχεία ποιητικής, με ιδιαίτερη αναφορά στη λειτουργία της μυθικής μεθόδου. Ακόμη λιγότερη προσοχή έχει δοθεί στην αντιστικτική προσέγγιση του Σεφέρη από τον Χαραλαμπίδη τόσο σε ποιητικά όσο και σε δοκιμακά του κείμενα, η οποία συνίσταται σε ουσιαστική διαφοροποίηση της μεθιστορικής από τη μυθική μέθοδο. Εστιάζοντας στο θεολογικό κοσμοείδωλο του Χαραλαμπίδη, η ανακοίνωση αυτή διερευνά τη διαφορετική οικείωση του μύθου –και της συναφούς του διαλεκτικής με την ιστορία– από τους δύο ποιητές, κατά τρόπο που υπερβαίνει κατά πολύ το αμιγώς μοντερνιστικό πλαίσιο, όπως και το στενό πλαίσιο της αρχαιοελληνικής γραμματείας, υπό το οποίο συνήθως προσεγγίζεται. Ενώ Σεφέρης και Χαραλαμπίδης συμπαρατίθενται ερευνητικά ως προς τη μέθοδο, τη θεματική ή την εθνική και την ηθική γραμμή, η ανακοίνωση αυτή εστιάζει στις σημαντικές αποκλίσεις που προκύπτουν από την αισθητική προσέγγιση του πρώτου και τη θεολογική προσέγγιση του δεύτερου, απολήγοντας σε μια ριζικά διαφορετική οντολογική θέση, που αφορά τόσο στη σχέση τους με τον χρόνο όσο και στην αντίληψή τους γύρω από το αντικείμενο και την ουσία της τέχνης.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΔΟΥΚΑ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Η Δέσποινα Ι. Δούκα είναι διδάκτωρ νεοελληνικής φιλολογίας του ΕΚΠΑ με θέμα της δίτομης διδακτορικής της διατριβής Συμβολή στη μελέτη της νεοελληνικής επιστολογραφίας. Ο επιστολογράφος Σεφέρης. Η αλληλογραφία του με τον Ευάγγελο Λουίζο. Είναι συνεργάτης του Ιδρύματος Κ. και Ελ. Ουράνη της Ακαδημίας Αθηνών, μέλος της Δ.Ε. του Ιδρύματος Κ.Παλαμά και της εκδοτικής ομάδας των παλαμικών Απάντων, της Εταιρείας Παπαδιαμαντικών Σπουδών και του προγράμματος «Διαβάζοντας Παπαδιαμάντη. Ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση». Δίδαξε λογοτεχνία στο Τμήμα Αγγλικής Φιλολογίας και στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ, σε πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Hofstra της Ν.Υόρκης και στο Λαϊκό Πανεπιστήμιο του Δήμου Αγ.Παρασκευής. Είναι Διευθύντρια του 3ου Γ.Ε.Λ. Αγ.Παρασκευής, μέλος της Π.Ε.Φ., συνεργάτης του Ι.Ε.Π. και επιμορφώτρια εκπαιδευτικών. Συνδιοργάνωσε το Μαθητικό Συνέδριο της Διεύθυνσης Δ.Ε. Β' Αθήνας για τον Κ.Καρυωτάκη (2019), το 1ο Πανελλήνιο Μαθητικό Συνέδριο για τον Κ.Παλαμά (2020) και είναι μέλος της επιτροπής σχεδιασμού και επιστημονικής τεκμηρίωσης του εγκεκριμένου από το ΥΠΑΙΘ πολιτιστικού προγράμματος «Πού κρύβεται η Υψιπύλη;». Συμμετέχει σε συνέδρια, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές για τη λογοτεχνία, διοργανώνει λογοτεχνικές εκδηλώσεις και βιβλιοπαρουσιάσεις, και δημοσιεύει βιβλία και άρθρα με θέματα λογοτεχνίας, μυθολογίας, τοπικής ιστορίας, εκπαίδευσης κ.λπ.

Περίληψη εισήγησης:

Η αναδίφηση της *Βιβλιογραφίας Γιώργου Σεφέρη (1922-2016)* του Δημήτρη Δασκαλόπουλου αποδεικνύει ότι η σχέση του Σεφέρη με το έργο του George Orwell δεν έχει μελετηθεί αυτοτελώς έως σήμερα. Εκκινώντας από τη συνανάντηση των κειμένων του Άγγλου δημιουργού με τα «κυπριακά»

έργα του Σεφέρη, η εισήγηση εξετάζει την περίπτωση μιας σύλληψης του μαρτυρίου της Κύπρου, μεταξύ άλλων, και ως οργουελικού παράλογου «κόσμου» προδοσίας, εξαπάτησης και καταπάτησης αρχών και σχέσεων.

ΤΡΟΟΔΙΑ ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΥ ΙΑΚΩΒΙΔΟΥ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Η Τροοδία Αριστοδήμου κατάγεται από την Κύπρο, είναι φιλόλογος με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στη Λογοτεχνία και την Ιστορία και τη μεταξύ των δύο γνωστικών αντικειμένων σχέση, καθώς και στη Διδακτική των φιλολογικών μαθημάτων. Είναι αριστούχος διδάκτορας του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ενώ έχει και μεταπτυχιακές σπουδές Κοινωνικής Ανθρωπολογίας (London School of Economics, University of London) και Διδακτικής Γλώσσας, Λογοτεχνίας, Θεάτρου και Εκπαίδευσης (Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών). Κατά την παρούσα περίοδο εκπονεί μεταδιδακτορική έρευνα στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου. Έχει λάβει μέρος με ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες, έχει δημοσιεύσει σε συλλογικούς τόμους, πρακτικά συνεδρίων και περιοδικά για θέματα που αφορούν στη νεοελληνική φιλολογία και λογοτεχνία, την ιστορία και τη διδακτική φιλολογικών μαθημάτων.

Περίληψη εισήγησης:

Το παρακείμενο, σύμφωνα με τη θεωρία της «δια-κειμενικότητας» του Gerald Genette, αποτελεί έναν από τους προνομιούχους χώρους της πραγματολογικής διάστασης ενός έργου, της δράσης του δηλαδή στον αναγνώστη. Ως εκ τούτου ο τίτλος «Ο γυρισμός του ξενιτεμένου» που επιλέγεται από τον Γιώργο Σεφέρη για το γνωστό ποίημά του της συλλογής Ημερολόγιο Καταστρώματος Α', σαφώς παραπέμποντας στην ομότιτλη δημοτική παραλογή, από τη μια προϋδεάζει τον αναγνώστη για το θέμα, που αφορά στην απώλεια της πατρογονικής εστίας και τον νόστο, ενώ από την άλλη μαρτυρεί τις παραδοσιακές ρίζες του ποιήματος - γεγονός όχι και τόσο συνηθισμένο για τον Γιώργο Σεφέρη, έναν ποιητή που γενικότερα δεν σφετερίζεται τον δημοτικό ή δημώδη τρόπο.

Παρόμοια, ο τίτλος «Ο γυρισμός της ξενιτεμένης», που επιλέγεται από τον Κυριάκο Χαραλαμπίδη για ποίημα της ποιητικής του συλλογής Ηλίου και Σελήνης άλως, αφενός προετοιμάζει τον αναγνώστη για το θέμα και το περιεχόμενο του ποιήματος του, που επίσης αφορά στην απώλεια της πατρογονικής εστίας και τον νόστο, ένα θέμα στο οποίο ο ποιητής συχνά επιστρέφει, εξαιτίας των τραγικών γεγονότων της πρόσφατης ιστορίας του νησιού του. Αφετέρου ωστόσο ο τίτλος αυτός, που ξεκάθαρα παραπέμπει, παρά την ελαφριά παραλλαγή του, στο αντίστοιχο ομότιτλο σφερικό ποίημα καθώς και στην ομότιτλη δημοτική παραλογή, προκαλεί τον αναγνώστη να αναζητήσει τις τυχόν συγγένειες και διακειμενικές σχέσεις ανάμεσα στο μεταγενέστερο ποίημα του Χαραλαμπίδη, με τα προγενέστερά του. κάτι που και εμείς επιχειρούμε σε αυτή την εργασία. Παράλληλα διερευνούμε, και επιχειρούμε να αναδείξουμε τον δημιουργικό τρόπο με τον οποίο ο σύγχρονος ποιητής αξιοποιεί και προεκτείνει την ποιητική παράδοση.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Ο Κυριάκος Ιωάννου είναι διδάκτορας Νεοελληνικής Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, μεταδιδακτορικός ερευνητής στο ίδιο πανεπιστήμιο και υπεύθυνος έκδοσης του φιλολογικού και λογοτεχνικού περιοδικού *Κυπριακή Εστία*. Έχει διδάξει στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΔΓΡ54: «Επιμέλεια κειμένων και εκδοτικές πρακτικές»).

Έχει συγγράψει/επιμεληθεί 14 βιβλία, ενώ περισσότερες από 80 επιστημονικές εργασίες του έχουν δημοσιευτεί μεταξύ άλλων σε σύμμεικτους τόμους, σε πρακτικά διεθνών συνεδρίων και σε διάφορα κυπριακά, ελληνικά και διεθνή περιοδικά.

Αντικείμενο των ερευνητικών ενδιαφερόντων του αποτελούν η κυπριακή και η ευρύτερη νεοελληνική λογοτεχνία, η εκδοτική των κειμένων και η επιμέλεια των εκδόσεων, οι αρχειοδιφικές, παλαιογραφικές και βιβλιογραφικές αναζητήσεις, καταγραφές κτλ., καθώς και η κυπριακή λογοτεχνική κριτική κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου.

Τον Σεπτέμβριο του 2021, ο Κυριάκος Ιωάννου ανακηρύχθηκε επίτιμος δημότης του Δήμου Λευκονοίκου για την επιστημονική συμβολή του στην ανάδειξη του ποιητικού έργου του Βασίλη Μιχαηλίδη.

Περίληψη εισήγησης:

Η παλιότερη και η σύγχρονη έρευνα ασχολήθηκε κυρίως με τις γνωστές ιδιότητες του Γ. Σεφέρη: του ποιητή, του μυθιστοριογράφου, του δοκιμιογράφου, του μελετητή, του μεταφραστή, του αλληλογράφου και του διπλωμάτη. Στην ανακοίνωση αυτή θα προσπαθήσουμε να αναδείξουμε μια όχι και τόσο γνωστή ιδιότητα του σμυρναίου ποιητή, αυτή του φιλολογικού εκδότη/επιμελητή. Μολονότι ο Γ. Σεφέρης δεν έχει δημοσιεύσει κείμενα που έχουν ως κύριο θέμα τους την εκδοτική των κειμένων, συγκλίνουσες ενδείξεις, οι οποίες προκύπτουν από τη μελέτη των *post mortem* ημερολογίων του, των *Δοκιμών* του, του λογοτεχνικού έργου του, των διάφορων αλληλογραφικών και αρχειακών τεκμηρίων, της έκδοσης της ποιητικής συλλογής *Σήμα* του αδελφού του, Άγγελου Σεφεριάδη, κτλ., οδηγούν στην υπόθεση εργασίας ότι ο νομπελίστας ποιητής ανέπτυξε μια εκδοτική θεωρία, με συγκεκριμένες αρχές και κατευθύνσεις, τις οποίες, είτε ως άτυπος είτε ως επίσημος φιλολογικός εκδότης/επιμελητής, προσπάθησε να εφαρμόσει όχι μόνο στο δικό του έργο, αλλά και στο έργο άλλων συγγραφέων.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΑΒΙΔΑΣ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Ο Κώστας Καραβίδας γεννήθηκε στην Αθήνα το 1981. Είναι μέλος Ε.ΔΙ.Π στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων όπου από το 2016 διδάσκει νεοελληνική λογοτεχνία. Σπούδασε στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών (κλασική κατεύθυνση) και αναγορεύτηκε διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας στο ίδιο Πανεπιστήμιο με θέμα της διατριβής του το περιοδικό *Αντί* (1974-2008). Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στις σχέσεις της λογοτεχνίας με τις ιδέες και την ιστορία καθώς και στη μελέτη των περιοδικών και της λογοτεχνικής κριτικής, με έμφαση στη μεταπολεμική και τη μεταπολιτευτική περίοδο. Άρθρα και μελέτες του έχουν δημοσιευτεί σε περιοδικά και συλλογικούς τόμους. Πρόσφατα επιμελήθηκε το αφιέρωμα της *Νέας Εστίας* με θέμα «Σύγχρονη ελληνική πεζογραφία και Ιστορία: μια αμφίδρομη σχέση». Έχει εργαστεί ως ερευνητής στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος και ως καθηγητής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Συνεργάζεται τακτικά ως βιβλιοκριτικός με το ένθετο βιβλίου της εφημερίδας *Η Εποχή*.

Περίληψη εισήγησης:

Η ανακοίνωση διερευνά τη σημασία και τη λειτουργία της αγάπης και της δικαιοσύνης στο έργο του Σεφέρη. Οι θεμελιώδεις και καθολικές αυτές έννοιες απαντούν πολύ συχνά στην ποίηση και στα δοκίμιά του είτε ως λέξεις με τα ομόρριζα, τα συνώνυμα και τα παράγωγά τους είτε ως αισθήματα και ηθικές διαθέσεις. Η αγάπη και η δικαιοσύνη βρίσκονται από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα στην καρδιά της φιλοσοφίας, της θρησκείας, της λογοτεχνίας, της ηθικής και πολιτικής σκέψης. Στον σεφερικό λόγο η αγάπη δεν έχει μόνο την ερωτική ή τη χριστιανική σημασία, ενώ το δηλωμένο ενδιαφέρον του για τον «μηχανισμό της δικαιοσύνης» τον οδηγεί περισσότερο στο αρχαιοελληνικό αίσθημα της ανταπόδοσης, της εκδίκησης και της τιμωρίας παρά στο σύγχρονο διανεμητικό ή διορθωτικό περιεχόμενο του όρου. Ο Σεφέρης νοσηματοδοτεί τις δύο φθαρμένες από την κατάχρηση λέξεις-έννοιες όντας κυρίως σε διάλογο με την αρχαιοελληνική (φιλοσοφική και τραγική) παράδοση. Η εξέταση της παρουσίας της αγάπης και της δικαιοσύνης», ιδιαίτερα σε ποιήματα όπως το «Πάνω σ' έναν ξένο στίχο», η «Σαντορίνη», οι «Αργοναύτες», το «Σάββατο», «Το ναυάγιο της Κίχλης» αλλά και στα «κυπριακά» του *Ημερολογίου Καταστροφώματος Γ'*, όπου συνδέονται με τη μνήμη, τον θάνατο και την πατρίδα στην πιο ριζική εκδοχή του όρου, μας δίνει τη δυνατότητα για μια ηθική ανάγνωση του πολιτικού ανθρωπισμού του Σεφέρη. Η αγάπη και η δικαιοσύνη, ως ιδέες της καλοσύνης, συγκροτούν το πλέγμα των βασικών αξιών που συνέχουν τον ηθικοπολιτικό στοχασμό του Σεφέρη στο πλαίσιο της πίστης στις αρχές και τα ιδεώδη του κλασικού ουμανισμού. Προβάλλουν ως αιτήματα ή αξιώσεις σε έναν κόσμο συναισθηματικής ψυχρότητας και αδικίας αλλά και ως όροι για την έξοδο του ανθρώπου από την τραγωδία της ιστορίας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΕΝΤΡΩΤΗΣ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Ο Γιώργος Κεντρωτής γεννήθηκε στις 5.5.1958 στους Μολάους Λακωνίας. Σπούδασε Νομικά και Πολιτικές Επιστήμες στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Μετεκπαιδεύτηκε στο Διοικητικό Δίκαιο στο Universität des Saarlandes της Ο.Δ. της Γερμανίας, ανακηρυχθείς Διδάκτωρ Νομικής. Άσκησε επί έτη τη δικηγορία στην Αθήνα και στο εξωτερικό.

Το 1994 εξελέγη μέλος του ΔΕΠ στο ΤΞΓΜΔ του Ιονίου Πανεπιστημίου, όπου υπηρετεί ανελλιπώς έως και σήμερα. Έχει διδάξει ως προσκεκλημένος καθηγητής σε πανεπιστήμια της ημεδαπής, της Κύπρου, της Γερμανίας και της Ιταλίας. Έχει διατελέσει κατ' επανάληψη πρόεδρος του ΤΞΓΜΔ, μέλος της Συγκλήτου και κοσμήτορας της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Είναι τακτικό μέλος πολλών διεθνών επιστημονικών εταιρειών. Έχει βραβευθεί για το ποιητικό έργο στην Ελλάδα, την Ιταλία και την Ισπανία. Είναι αντεπιπέλλον μέλος της Ισπανοαμερικανικής Ακαδημίας Γραμμάτων της Μαδρίτης.

Τα βασικά ερευνητικά του ενδιαφέροντα ανάγονται στη θεωρία και την πράξη της μετάφρασης, στη γλωσσοφιλοσοφία, στην αρχαία ελληνική και ρωμαϊκή παράδοση, στην παγκόσμια λογοτεχνία και στην ελληνική γραμματεία με έμφαση στο έργο της Επτανησιακής Σχολής, στον ελληνικό υπερρεαλισμό και στη λογοτεχνία από τον Μεσοπόλεμο έως και τις μέρες μας.

Έχει δημοσιεύσει σε μορφή βιβλίου πάνω από 70 μεταφράσεις, τρία μυθιστορήματα και έξι ποιητικές συλλογές.

Περίληψη εισήγησης:

Ο Σεφέρης έχει μεταφράσει τρία αναθηματικά επιγράμματα από το 6ο βιβλίο της *Παλατινής Ανθολογίας*, που περιέχει αναθηματικά επιγράμματα. Αυτά τα τρία μνημειακά επιγράμματα ανήκουν στον Λουκιανό, στον Ζωνά και στον Φίλιππο τον Θεσσαλονικέα. Αναφορές στο είδος απαντώνται στις *Μέρες*, στον τρίτο τόμο (στις σσ. 77 και 135-137). Εξετάζεται η μεταφραστική προσέγγιση του ποιητή και το κατά πόσον η επιλογή λέξεων απηχεί τη λέξη και το πνεύμα, αλλά και την τολμηρότητα των αρχαιοελληνικών ποιημάτων.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΙΜΟΥΡΤΖΗΣ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Ο Παναγιώτης Γ. Κιμουρτζής είναι Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Διδάσκει Νεότερη Ιστορία, Ιστορία της Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτική Πολιτική. Διατελεί Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Ιστορικών της Εκπαίδευσης. Πεδία έρευνας: ιστορία και πολιτική των πανεπιστημίων, οικονομικά του νεοελληνικού κράτους και της εκπαίδευσης, θεσμοθέτηση εορτών και τελετών στο νεοελληνικό κράτος και στην εκπαίδευση, επιστήμη-εκπαίδευση και κινηματογράφος

Περίληψη εισήγησης:

Ο Γ. Σεφέρης διαμόρφωσε τις προϋποθέσεις για να εξελιχθεί η ελληνική ποίηση, καθώς είχε ο ίδιος σαφή επίγνωση των ρευμάτων της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας, ενώ ταυτοχρόνως μετείχε στη διαμόρφωση της νεοελληνικής παράδοσης και στην άντληση ιδεολογικών και αφηγηματικών στοιχείων από το ιστορικό παρελθόν μας. Παραλλήλως, ως διπλωματικός υπάλληλος άσκησε, με τον τρόπο του, εθνική πολιτική, και συμμετείχε έτσι επιδραστικά στη διαμόρφωση των επιλογών των πολιτικών προϊσταμένων του, σε κρίσιμες ιστορικές περιόδους.

Με αφετηρία τις προηγούμενες διαπιστώσεις μελετούμε τη σχέση της ποίησής του με την Ιστορία και την Πολιτική. Ειδικότερα, η προσέγγισή μας αρχικώς εστιάζει στη σχέση της ποίησής του με τις ποικίλες διακυμάνσεις του ιστορικού συγκείμενου της περιόδου 1935- 1949, που αποτελούσε την «περιρρέουσα ατμόσφαιρα», εντός της οποίας διαμορφωνόταν η ποιητική του έκφραση. Για να υλοποιήσουμε τον συγκεκριμένο σκοπό, επιχειρήσαμε να συσχετίσουμε την ποίησή του με τα ιστορικά γεγονότα του δημόσιου χώρου (διεθνούς και ελληνικής εμβέλειας), αλλά και με εκείνα τα συμβάντα της προσωπικής του διαδρομής που αποτύπωσε ο ίδιος στα Ημερολόγιά του και μορφοποίησε συγκινησιακά σε ορισμένα ποιήματά του. Σε δεύτερο επίπεδο εξετάσαμε τις καταγραφές των Πολιτικών Ημερολογίων του και αλιεύσαμε εκείνες τις καταγραφές που μετουσιώθηκαν σε ποιητική γραφή.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΥΤΣΟΥΡΕΛΗΣ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Ο ποιητής, δοκιμιογράφος και μεταφραστής Κώστας Κουτσορέλης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1967. Τελευταία του βιβλία: Η πλάνη του Γκαίτε: Για μια κριτική του μεταφραστικού λόγου, δοκίμια, Μικρή Άρκτος 2022· Χάινερ Μύλλερ, Ρώσικη άμυνα, Προλεγόμενα-Μετάφραση Κ.Κ., Bibliothèque 2022· Αριστοτέλης Βαλαωρίτης: Ιστορητής και βάρδος, Εισαγωγή-Ανθολόγηση Κ.Κ., Ίδρυμα Τ. Σινόπουλου 2022· Έμιλυ Ντίκινσον, Ποιήματα, Εκλογή-Προλεγόμενα-Μετάφραση Κ.Κ., Κίχλη 2023.

Περίληψη εισήγησης:

Ο Γ. Σεφέρης γνώρισε τον Ίνγκμαρ Μπέργκμαν τον Δεκέμβρη του 1963, κατά την παραμονή του στην Στοκχόλμη για να παραλάβει το Βραβείο Νομπέλ. Το τι συζήτησαν στη συνάντησή τους, που έγινε με δική του πρωτοβουλία, έχει καταγραφεί. Έναν περίπου χρόνο αργότερα, τον Γενάρη του 1965, ο σκηνοθέτης (καλλιτεχνικός διευθυντής τότε του Βασιλικού Θεάτρου της σουηδικής πρωτεύουσας και με αφορμή το ανέβασμα του ευριπίδειου Ιππόλυτου εκεί) απηύθυνε στον ποιητή ένα προκλητικό δημόσιο ερώτημα (η απάντηση του Σεφέρη δημοσιεύθηκε στο πρόγραμμα της παράστασης): γιατί η πολιτισμική συνεισφορά της σύγχρονης Ελλάδας, συγκρινόμενη με εκείνην της Αρχαιότητας, «είναι τόσο ασήμαντη»;

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

Βιογραφικό σημείωμα:

Η Βασιλική Δ. Λαμπροπούλου, διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας του ΕΚΠΑ, είναι μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν τη νεοελληνική πεζογραφία και ποίηση του 19ου και του 20ού αιώνα, με έμφαση στο έργο του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη και του Γιώργου Σεφέρη. Είναι συνεπιμελήτρια της έκδοσης της *Αλληλογραφίας* του Γιώργου Σεφέρη με τον φιλέλληνα Patrick Leigh Fermor και τη φωτογράφο Joan Rayner (Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών Κύπρου, Λευκωσία 2007) και της έκδοσης *Βοσπορίς. Ανθο-δεσμός 30 διηγημάτων της Αλεξάνδρας Παπαδοπούλου* (Εκδοτική Δημητριάδος - Ιερά Θεολογική Σχολή Χάλκης, Κωνσταντινούπολη & Βόλος 2021). Επιμέρους εργασίες της έχουν δημοσιευτεί σε περιοδικά, συλλογικούς τόμους και πρακτικά Συνεδρίων. Έχει επίσης ασχοληθεί συστηματικά με τη βιβλιογραφία και την εκδοτική, την ταξινόμηση λογοτεχνικών και πολιτικών Αρχείων και τη γλωσσική επιμέλεια πανεπιστημιακών εκδόσεων και λογοτεχνικών περιοδικών.

Περίληψη εισήγησης:

Οι ερευνητές του έργου και του βίου του Γιώργου Σεφέρη γνωρίζουν ότι υπάρχει ένα τεράστιο βιβλιογραφικό corpus που εξετάζει τον ρόλο του Lawrence Durrell απέναντι στο Κυπριακό ζήτημα και τη συνακόλουθη ρήξη της σχέσης του με τον Γ. Σεφέρη. Ωστόσο, σε αντιδιαστολή με την καταφανώς αρνητική στάση του Durrell, την αμηχανία του διευθυντή του Βρετανικού Συμβουλίου στη Λευκωσία Maurice Cardiff αναφορικά με τις επίσημες θέσεις της Αγγλίας και τη μονόπλευρη συνολική

τοποθέτηση του συντηρητικού C. M. Woodhouse (που παρουσιάζονται συνοπτικά), πρέπει να τονιστεί και η άλλη πλευρά. Η παρούσα ανακοίνωση επιχειρεί να αναδείξει τη στάση μιας χορείας εκλεκτών μελών της της αγγλικής ιντελιγκέντσιας που μέσα από γόνιμο διάλογο με τον Γ. Σεφέρη τάσσονται αναφανδόν και εμπράκτως υπέρ της κυπριακής πλευράς στην αντιπαράθεση με την Αγγλία. Με βάση γνωστά και άγνωστα δημοσιεύματα, ιδιωτικές και δημόσιες επιστολές που προσκομίζονται από το Αρχείο Σεφέρη, το ιδιωτικό Αρχείο Γ. Κ. Κασιμίπαλη και το Αρχείο Εγγράφων της Πινακοθήκης Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα του Μουσείου Μπενάκη, η έρευνά μας εστιάζει στη σχέση του Cecil Maurice Bowra, του Osbert Lancaster, του Rex Warner, του Patrick Leigh Fermor και της Joan Rayner με τον Σεφέρη, με σταθερό πλαίσιο τις εξελίξεις αναφορικά με την Κύπρο, από τις αρχές της δεκαετίας του 1950 και μέχρι την περιπετειώδη ανακήρυξη της κυπριακής Ανεξαρτησίας.

ΑΥΓΗ ΛΙΛΛΗ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Η Αυγή Λίλλη είναι διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (2017). Η υπό έκδοση διατριβή της αφορά στο μυθιστοριογραφικό και κριτικό έργο του μεταπολεμικού συγγραφέα Αλέξανδρου Κοτζιά. Κατέχει πτυχίο Κλασικών Σπουδών και μεταπτυχιακό τίτλο Νεοελληνικής Φιλολογίας (Πανεπιστήμιο Κύπρου, 2001 και 2006, αντίστοιχα). Η μεταπτυχιακή της εργασία με τίτλο «Ο λογοτεχνικός μύθος των Ατρείδων στην *Τέταρτη Διάσταση* του Γιάννη Ρίτσου και στους *Ατρείδες της Φωτιάς και της Σιωπής* του Σταύρου Βαβούρη» έλαβε το Βραβείο Καλύτερης Μεταπτυχιακής Εργασίας Αποφοίτου της Φιλοσοφικής Σχολής εις Μνήμην Μιχαλάκη Τριανταφυλλίδη. Στα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται η μεταπολεμική πεζογραφία, οι διακαλλιτεχνικές προσεγγίσεις στην ποίηση, η υβριδοποίηση των λογοτεχνικών ειδών, καθώς και η σύγχρονη κυπριακή λογοτεχνία. Έχει συμμετάσχει σε αρκετά επιστημονικά συνέδρια, π.χ. του British Association of Modernist Studies (2014), της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών (2014, 2018), της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών (2019) κ.ά., με ανακοινώσεις οι οποίες περιλαμβάνονται στα πρακτικά των συνεδρίων ή σε φιλολογικά περιοδικά. Δημοσιεύει τακτικά βιβλιοκριτικές στο περιοδικό *Νέο Πλανόδιον*.

Η Αυγή Λίλλη έχει εκδώσει τα ποιητικά βιβλία *Πρόχειρες σημειώσεις πάνω σ' ένα σωσίβιο* (Λευκωσία, Αρμίδα 2011), *Η Σφαγή του Αιώνα* (Θράκα 2018· β' εκδ. 2020), *Στην άκρη μια ουρά* (Θράκα 2021), καθώς και τη συλλογή μικροδιηγημάτων *Ρυζόχαρτο και άλλες μικρο-ιστορίες* (Ποταμός 2023). Έχει ανθολογήσει και μεταφράσει από τα βουλγαρικά τα ποιήματα του Georgi Gospodinov (*Εκεί όπου δεν είμαστε*, Ίκαρος 2022).

Περίληψη εισήγησης:

Δίπλα στη σταθερά επικριτική στάση του μεταπολεμικού πεζογράφου και κριτικού Αλέξανδρου Κοτζιά (1926-1992) για την πεζογραφία της γενιάς του '30, διακρίνει κανείς την εκ διαμέτρου αντίθεση θέση του για την ποίηση της εν αναφορά περιόδου στα ελληνικά γράμματα. Ο Κοτζιάς διαλέγεται ποικιλοτρόπως με το ποιητικό αλλά και το δοκιμιακό έργο του Γιώργου Σεφέρη στη μυθιστοριογραφία και την κριτική του, κάνοντας λόγο για έναν «μεγάλο δάσκαλο». Η παρουσία του Σεφέρη λανθάνει στον ώριμο κύκλο μυθιστορημάτων του μεταπολεμικού συγγραφέα (ο οποίος οριοθετείται από το 1964 κ.ε.: *Η απόπειρα*, 1964· *Ο Γενναίος Τηλέμαχος*, 1972· *Αντιποίησης αρχής*, 1979· *Φανταστική περιπέτεια*, 1985), όπου ο Κοτζιάς φαίνεται να προτείνει έναν ανασχηματισμένο

λογοτεχνικό “κανόνα” της νεοελληνικής λογοτεχνίας, με τον Γιώργο Σεφέρη να είναι ένας από τους λεγόμενους «ιεροφάντες» της ποίησης. Η παρούσα ανακοίνωση επιχειρεί μια πρώτη συγκρότηση των σεφερικών ψηγμάτων στο έργο του οξυδερκούς κριτικού και καινοτόμου συγγραφέα της μεταπολεμικής περιόδου.

ΝΙΚΟΣ ΛΥΓΕΡΟΣ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Είναι Στρατηγικός Σύμβουλος και έχει υπάρξει καθηγητής στην Αστυνομική Ακαδημία, στη Σχολή Εθνικής Ασφάλειας, στην Ανωτάτη Διακλαδική Σχολή Πολέμου, στη Σχολή Στρατολογικού, στη Σχολή Πολεμικής Αεροπορίας και στη Σχολή Εθνικής Άμυνας, στο Τμήμα Επαγγελματικής Μετεκπαίδευσης Επιτελών - Στελεχών στην Ελλάδα, στο Κέντρο Διπλωματικών και Στρατηγικών Μελετών, στα Πανεπιστήμια της Λυών, της Αθήνας, της Θράκης, στην Πολυτεχνική Σχολή Ξάνθης, στο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης στο τμήμα Τμήμα Μηχανικών Τεχνολογίας Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου και στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας. Ως ερευνητής έχει ασχοληθεί με τους τομείς της άλγεβρας, της θεωρίας αριθμών και της συνδυαστικής. Ανήκει στις ομάδες των ερευνητών που ανακάλυψαν το 1998, δέκα πρώτους διαδοχικούς αριθμούς σε αριθμητική πρόοδο και το 2010 την έκτη λύση της εξίσωσης $\tau(p) = 0 \pmod{p}$ (εξίσωση του Ramanujan)

Περίληψη εισήγησης:

"Ο ποιητικός λόγος του Σεφέρη προέρχεται από τον χώρο της λογοτεχνίας και τον χρόνο της ιστορίας, έχει όμως κι ένα διπλωματικό υπόβαθρο. Αυτό αποτελεί ένα στρατηγικό μείγμα που χαρακτηρίζει το διαχρονικό του έργο. Η ανάλυσή μας επικεντρώνεται σε μια περίοδο που σχετίζεται με τα γεωπολιτικά δεδομένα του κυπριακού ζητήματος ως προσπάθεια ανάδειξης της συμβολής του μέσω του πάθους του και των πράξεών του στο πλαίσιο του Ελληνισμού."

ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Μιχ. Γ. Μπακογιάννης γεννήθηκε στον Πειραιά (1966). Σπούδασε Φιλολογία στο Α.Π.Θ., όπου και εκπόνησε τη μεταπτυχιακή του εργασία («Ανιχνεύσεις της ιστορικής διάστασης στα *Ποιήματα 1945-1971* του Σαχτούρη», 1991) και τη διδακτορική του διατριβή («Το περιοδικό *Κριτική* (1959-1961) του Αναγνωστάκη», 2001).

Από τον Σεπτέμβριο του 1995 ως και τον Ιανουάριο του 2011 εργάστηκε ως φιλόλογος στη δημόσια Μέση Εκπαίδευση.

Από τον Φεβρουάριο του 2011 υπηρετεί στο Τμήμα Φιλολογίας του Α.Π.Θ. (από τον Αύγουστο του 2018 ως μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας).

Από τον Οκτώβριο του 2003 διδάσκει ως Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου στη Θεματική Ενότητα ΕΛΠ30 «Νεότερη Ελληνική Λογοτεχνία (19^{ος} και 20^{ος} αιώνας)».

Είναι ιδρυτικό μέλος του Εργαστηρίου Βιβλιολογίας (εποπτεία: Χ. Λ. Καράογλου, Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ.) και από τον Δεκέμβριο του 2020 Διευθυντής του Εργαστηρίου Βιβλιολογίας Νεοελληνικής Φιλολογίας (ΕρΒιΝεΦ) του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ.

Έχει εκδώσει πέντε βιβλία· το πιο πρόσφατο (σε συνεργασία με την Έλλη Φιλοκύπρου): «Μοιράζοντας τα δύσκολά σου όνειρα» *Η ποιητική φωνή του Κλείτου Κύρου*, Νεφέλη, Αθήνα, 2017. Αυτόν τον καιρό ολοκληρώνει την έκδοση των ποιητικών και πεζών κειμένων του Μήτσου Παπανικολάου (1900-1943).

Έχει πάρει μέρος σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια και έχει δημοσιεύσει άρθρα σε ελληνικά φιλολογικά περιοδικά για ζητήματα της μεταπολεμικής, κυρίως, λογοτεχνίας.

Περίληψη εισήγησης:

Από τις αρχές περίπου της δεκαετίας του 1950 και για μια δεκαετία στη συνέχεια, η λογοτεχνική κριτική ασκήθηκε σε μεγάλο βαθμό από τους νέους, τότε, ποιητές, οι οποίοι θέλησαν έτσι να αντιδράσουν στη άτονη, αν όχι άδικη, υποδοχή του έργου τους από τους μεσοπολεμικούς κριτικούς. Η παρουσία των μεταπολεμικών ποιητών με την ιδιότητα και των κριτικών εκφράστηκε ποικιλότροπα (λ.χ. με την έκδοση περιοδικών, με τη συστηματική παρακολούθηση και καταγραφή της ποιητικής παραγωγής των συνομηλίκων τους ομοτέχνων, με τη δημοσίευση κειμένων δοκιμιακού χαρακτήρα για την αποστολή και τον ρόλο της ποίησης, με τις συγκεντρωτικές εκδόσεις των δημοσιευμάτων τους), και με το βλέμμα στραμμένο όχι μόνον στο ποιητικό παρόν αλλά και στην παραγωγή εκείνη που τους κληροδότησε ο ελληνικός Μοντερνισμός και οι ποικίλες εκφάνσεις του.

Σε σχέση με αυτήν τη δεύτερη κατεύθυνση, οι μεταπολεμικοί ποιητές-κριτικοί δείχνουν, όπως ήταν αναμενόμενο, ειδικότερο ενδιαφέρον για το σεφερικό έργο, για ένα δηλαδή από τα πιο εμβληματικά και τα πιο καταστατικά για τη νεότερη ελληνική ποίηση και τον ελληνικό Μοντερνισμό έργα. Τα κύρια ερωτήματα που θα συζητηθούν είναι με ποιους όρους οι μεταπολεμικοί ποιητές-κριτικοί υποδέχονται το έργο του Σεφέρη και εάν (και σε ποιο βαθμό) η υποδοχή αυτή συνδέεται με το εγχείρημά τους να διαμορφώσουν οι ίδιοι τη δική τους ταυτότητα και, παράλληλα, να επενεργήσουν παρεμβατικά στο μεταπολεμικό λογοτεχνικό πεδίο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Ο Βασίλης Παπαδόπουλος γεννήθηκε στην Αθήνα το 1960. Σπούδασε νομικά, με μεταπτυχιακά στη Γαλλία και εργάζεται ως διπλωματικός υπάλληλος από το 1985. Έχει υπηρετήσει σε διάφορες θέσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών, καθώς και στον Άγιο Φραγκίσκο, στο Κίεβο, τη Μπανγκόκ και στη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία στα Ηνωμένα Έθνη. Διατέλεσε Πρέσβης στο Κίεβο, το Βουκουρέστι, Διπλωματικός Σύμβουλος στην Επιτροπή 2021, καθώς και Γενικός Γραμματέας της Προεδρίας της Δημοκρατίας στην Αθήνα. Από το Δεκέμβριο 2022 υπηρετεί ως Πρέσβης στη Λισαβόνα. Έχει δημοσιεύσει διηγήματα, μία νουβέλα, και σειρά δοκιμίων για την ελληνική γλώσσα, την ιστορία της ελληνικής λογοτεχνίας καθώς και για το Γιώργο Σεφέρη. Ομιλίες, συνεντεύξεις και άρθρα του για θέματα λογοτεχνίας, φιλοσοφίας της τέχνης και εξωτερικής

πολιτικής, έχουν δημοσιευθεί σε πρακτικά συνεδρίων, σε ΜΜΕ, καθώς και από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Περίληψη εισήγησης:

Πολλά έχουν γραφεί για τις ποικίλες επιδράσεις που δέχτηκε ο Σεφέρης από την ελληνική και ιδίως την ξένη γραμματεία και ποίηση.

Ο Paul Valery με το θαλασινό του κοιμητήριο έχει επηρεάσει τη Στέρνα και τον Ερωτικό Λόγο. Ο Ezra Pound την Κίχλη και ο T S Eliot σχεδόν όλη την ποίηση μετά τη Στέρνα.

Όμως πολύ λίγο έχει εξεταστεί η επίμονη προσπάθεια του ποιητή να γνωρίσει προσωπικά ξένους λογοτέχνες και γενικά ανθρώπους των γραμμάτων,

ιδίως εκείνους που εκτιμούσε ως δημιουργούς και οι μεταξύ τους προσωπικές και κοινωνικές αλληλεπιδράσεις που πολλές φορές έδιναν αφορμή για σκέψεις και προβληματισμούς.

Θα προσπαθήσω να δώσω μια απλή καταγραφή της προσπάθειας αυτής.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΠΟΥΡΓΟΥΡΗΣ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Ο Μαρίνος Πουργούρης είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Θεωρίας τής Λογοτεχνίας και Νεοελληνικών Σπουδών, στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, και Πρόεδρος τού Τμήματος Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών. Κατέχει διδακτορικό τίτλο στη Συγκριτική Λογοτεχνία (Comparative Literature) από το Πανεπιστήμιο Rutgers (New Jersey, U.S.A.). Έχει διδάξει στα Τμήματα Συγκριτικής Λογοτεχνίας και τα Προγράμματα Νεοελληνικών Σπουδών των Πανεπιστημίων Brown (2005-2010) και Rutgers (1998-2005). Από το 2010 διδάσκει μαθήματα θεωρίας τής λογοτεχνίας και νεοελληνικής φιλολογίας στο Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών τού Πανεπιστημίου Κύπρου. Έχει εκδώσει τα βιβλία *Mediterranean Modernisms* (Ashgate 2010/Routledge 2016) και *The Cyprus Frenzy of 1878 and the British Press* (Lexington/Rowman and Littlefield 2018). Έχει επίσης επιμεληθεί τους τόμους *The Avant-Garde and the Margin* (με την Καθ. Sanja Bahun-Radunović του Πανεπιστημίου Essex) και *Οδυσσέας Ελύτης: πρόσληψη, θεωρία, ποίηση*. Η έρευνά του εστιάζει στη θεωρία τής λογοτεχνίας (ψυχαναλυτική κριτική, μετα-αποικιακή θεωρία, κ.ά.), στον ελληνικό και ευρωπαϊκό μοντερνισμό, και στο έργο συγκεκριμένων Ελλήνων συγγραφέων (Ελύτης, Καζαντζάκης, Κουμανταρέας, κ.ά.). Άρθρα και μελέτες του έχουν δημοσιευθεί σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά (*Postcolonial Studies*, *International Fiction Review*, *Nietzsche Studien*, *Journal of Modern Greek Studies*, κ.α.) και έχει παρουσιάσει την έρευνά του σε επιστημονικά συνέδρια και ομιλίες στην Ευρώπη και τις Η.Π.Α. Από τον Ιανουάριο τού 2020 διορίστηκε στη θέση τού Προέδρου τού Διοικητικού Συμβουλίου τού Ιδρύματος «Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου».

Περίληψη εισήγησης:

Σε μια από τις πιο γνωστές περιγραφές της θεωρίας του Οριενταλισμού, ο Έντουαρντ Σαΐντ γράφει ότι πρόκειται για έναν «τρόπο σκέψης, βασιζόμενο σε μια οντολογική και επιστημολογική διάκριση που γίνεται μεταξύ 'Ανατολής' και (τις περισσότερες φορές) 'Δύσης'». Έτσι, η δυτική διανόηση—συμπεριλαμβανομένων και των ποιητών—αποδέχθηκε τη «θεμελιώδη διάκριση μεταξύ Ανατολής

και Δύσης ως αφετηριακό σημείο» για την διαμόρφωση της σκέψης της και ενίσχυσε, συνειδητά ή ασυνειδητά, «την άσκηση εξουσίας επί της Ανατολής». Η σημασία του όρου «οντολογική διάκριση», για τον Σαΐντ, βασίζεται στο γεγονός ότι οι ταξιδιώτες ή οι διπλωμάτες που ήρθαν σε επαφή με τους «Ανατολίτες», τους τοποθέτησαν στον αντίποδα της δικής τους δυτικής εμπειρίας έτσι ώστε να θεμελιώσουν την υπεροχή των δικών του αξιών. Σε αυτό το πλαίσιο, η παρουσία του Γιώργου Σεφέρη στην Ανατολή, και μάλιστα υπό τις ιδιότητες του Έλληνα διπλωμάτη, του ποιητή, του Μικρασιάτη πρόσφυγα ή του αναγνώστη της γαλλικής και αγγλικής λογοτεχνίας, αποτελεί ενδιαφέρουσα παρέκκλιση σε σχέση με την, πολλές φορές, απλοποιημένη ή απλουστευμένη διάκριση μεταξύ καταπιεστή και καταπιεζόμενου. Όπως γράφει χαρακτηριστικά ο Σεφέρης κατά τη επίσκεψή του στην Παλμύρα της Συρίας: «Είναι τρομερό κάποτε με πόση καθαρότητα μπορεί να ιδεί ο Έλληνας την απόσταση που τον χωρίζει και από την Ανατολή και από τη Δύση». Εστιάζοντας στη διαμονή του Σεφέρη στην Αίγυπτο (1941-1944) και στον Λίβανο (1952-1956) αλλά και στα ταξίδια του στη Συρία, το Ιράκ και την Ιορδανία, η σύντομη αυτή ανακοίνωση παρουσιάζει την εμπειρία του Σεφέρη με την Ανατολή και τους Ανατολίτες ως μια διαφορετική προσέγγιση που συχνά παραγκωνίζεται στο πλαίσιο της ευρύτερης συζήτησης για την ηγεμονική στάση της δυτικής διανόησης απέναντι στην Ανατολή.

ΣΟΦΙΑ ΗΛΙΑΔΟΥ ΤΑΧΟΥ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Η Σοφία Ηλιάδου-Τάχου είναι Καθηγήτρια Νέας Ελληνικής Ιστορίας και Ιστορίας της Εκπαίδευσης στη Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζουν στη σύγχρονη ελληνική ιστορία, στην ιστορία της εκπαίδευσης και στην εκπαιδευτική πολιτική, στο Μακεδονικό ζήτημα και στο ζήτημα του Πόντου. Είναι μέλος της ΜΔΕΕ του ΥΠΕΞ για τα εκπαιδευτικά ζητήματα Ελλάδας - Β. Μακεδονίας και Αντιπρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Ιστορικών της Εκπαίδευσης.

Περίληψη εισήγησης:

Ο Γ. Σεφέρης διαμόρφωσε τις προϋποθέσεις για να εξελιχθεί η ελληνική ποίηση, καθώς είχε ο ίδιος σαφή επίγνωση των ρευμάτων της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας, ενώ ταυτοχρόνως μετείχε στη διαμόρφωση της νεοελληνικής παράδοσης και στην άντληση ιδεολογικών και αφηγηματικών στοιχείων από το ιστορικό παρελθόν μας. Παράλληλα, ως διπλωματικός υπάλληλος άσκησε, με τον τρόπο του, εθνική πολιτική, και συμμετείχε έτσι επιδραστικά στη διαμόρφωση των επιλογών των πολιτικών προϊσταμένων του, σε κρίσιμες ιστορικές περιόδους.

Με αφετηρία τις προηγούμενες διαπιστώσεις μελετούμε τη σχέση της ποίησής του με την Ιστορία και την Πολιτική. Ειδικότερα, η προσέγγισή μας αρχικώς εστιάζει στη σχέση της ποίησής του με τις ποικίλες διακυμάνσεις του ιστορικού συγκείμενου της περιόδου 1935- 1949, που αποτελούσε την «περιρρέουσα ατμόσφαιρα», εντός της οποίας διαμορφωνόταν η ποιητική του έκφραση. Για να υλοποιήσουμε τον συγκεκριμένο σκοπό, επιχειρήσαμε να συσχετίσουμε την ποίησή του με τα ιστορικά γεγονότα του δημόσιου χώρου (διεθνούς και ελληνικής εμβέλειας), αλλά και με εκείνα τα συμβάντα της προσωπικής του διαδρομής που αποτύπωσε ο ίδιος στα Ημερολόγιά του και μορφοποίησε συγκινησιακά σε ορισμένα ποιήματά του. Σε δεύτερο επίπεδο εξετάσαμε τις καταγραφές των Πολιτικών Ημερολογίων του και αλιεύσαμε εκείνες τις καταγραφές που μετουσιώθηκαν σε ποιητική γραφή.

OLEG TSYBENKO

Βιογραφικό Σημείωμα:

Ολέγκ Τσυμπένκο, dr. ιστορικών επιστημών, κλασικός φιλόλογος, συγγραφέας και μεταφραστής στην ελληνική πολλών έργων, που σχετίζονται με τη ρωσική ιστορία και πολιτισμό, καθώς και μεταφραστής στη ρωσική έργων, που σχετίζονται με την ελληνική ιστορία και πολιτισμό, αρχομένης της αρχαιότητας μέχρι σήμερα (από τα σημαντικότερα ενδεικτικά στα ρωσικά είναι τα έργα του Ησίοδου, του Ευριπίδη, του Αριστοτέλη, του Διόδωρου του Σικελιώτη, του Γρηγόριου του Θεολόγου, του Γ. Σφραντζή, του Ν. Καζαντζάκη, του Γ. Σεφέρη, στα ρωσικά – του Μάξιμου του Γκραϊκού, του Ευγ. Βούλγαρη, των Ρώσων περιηγητών στην Ελλάδα, του Κ. Λεόντιεφ, του Βλ. Σολοβιόφ, του Θ. Ζιελίνσκι, του Ιακ. Γολοσόβκερ, του Α. Κουπρίν, του Τσέχοφ). Έργα του Ολέγκ Τσυμπένκο εκδόθηκαν σε σημαντικούς εκδοτικούς οίκους σε Ελλάδα και Ρωσία, συμπεριλαμβανομένων εκδόσεων υπό την αιγίδα της Ακαδημίας Αθηνών και της Ρωσικής Ακαδημίας Επιστημών. Ο Ολέγκ Τσυμπένκο επανειλημμένως έχει μετάσχει με επιστημονικές ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια διαφόρων φορέων, μεταξύ άλλων σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης, της Μόσχας, της Αγίας Πετρούπολης, του Νίζνι Νόβγκοροντ, της Βενετίας.

Περίληψη εισήγησης:

Το 1963 το βραβείο Νόμπελ της Ποίησης απονεμήθηκε στον Έλληνα ποιητή Γιώργο Σεφέρη με την εξής αξιοπρόσεκτη διατύπωση: «Για εξαιρετικά λυρικά έργα, γεμάτα θαυμασμό για τον κόσμο των αρχαίων Ελλήνων». Στον «ευχαριστήριο» λόγο, ο Σεφέρης τονίζει ότι ανήκει στην ελληνική πολιτιστική παράδοση, δεν αναφέρεται όμως καθόλου στην «αρχαιολατρεία». Ο τεράστιος πνευματικός πλούτος που άφησε ως κληρονομιά της η αρχαία Ελλάδα παραμένει κάπου στην άκρη της ομιλίας του βραβευμένου σημαδευμένος μόνο κυριολεκτικά με δύο πολύ ελαφριές, ακόμη και διάφανες πινελιές – ένα ρητό του Ηρακλείτου και την για το αίνιγμα της Σφίγγας. Η έμφαση εδώ δίνεται σε λίγο γνωστές (ιδιαίτερα στο εξωτερικό), αλλά πολύ χαρακτηριστικές στιγμές της αντίληψης της πνευματικότητας και της μετοχής στην πολυαιώνια ελληνική παράδοση εκείνης της εποχής που η Νέα Ελλάδα απέκτησε την εθνική ανεξαρτησία της και στο ζήτημα της σχέσης της όχι μόνο με το παρελθόν, και μέσω του παρελθόντος και με το μέλλον απέκτησε μια ζωτική σημασία. Η παράδοση για τον Σεφέρη υπάρχει στη ζωντανή της αναπνοή, στην απλότητα και την ανθρωπιά της, στο αυθόρμητό της και τέλος, σε αυτό, όπως τόνισε ο ίδιος ο Σεφέρης, που πρέπει να «εμπλακεί στη δικαιοσύνη», μια δικαιοσύνη που θεμελιώνει τα πάντα.

Κάνοντας μια πανοραμική επιθεώρηση της λογοτεχνικής κληρονομιάς του Σεφέρη παρατηρούμε ότι η ποσότητα του «αρχαιογνωστικού» υλικού (των διάφορων αναμνήσεων δηλαδή που σχετίζονται με την αρχαιότητα)* φαίνεται αρκετά μικρή και μπορεί να φανεί ακόμα και ασήμαντη.

Τυπικά στο έργο του υπάρχει πολύ περισσότερο υλικό που ερμηνεύει ορισμένα φαινόμενα του νεοελληνικού πολιτισμού, αλλά ακόμα και στις περιπτώσεις που η αρχαιότητα αποτελεί το κεντρικό θέμα, από αυτήν αναπόφευκτα ρίχνεται μια γέφυρα προς τον νεοελληνισμό με την ευρύτερη χρονική έννοια συμπεριλαμβανομένης και της σύγχρονης εποχής. Όλες οι περίοδοι της ελληνικής ιστορίας υπάρχουν για τον Σεφέρη εντεταγμένες σε ένα είδος αιώνιας ενότητας, σαν να συγκροτούν διάφορα μέρη ενός ενιαίου συνόλου, αφού το σήμερα μάς ανήκει στον ίδιο βαθμό που μάς ανήκει και η αρχαιότητα.

«Ο καιρός χωρίς κανένα χάσμα» («Ο βασιλιάς της Ασίνης») είναι μια από τις διατυπώσεις αυτού του ενιαίου συνόλου και ο λόγος δεν γίνεται εδώ μόνο για το χρόνο στο «ποσοτικό» μέτρο του. Η αρχαιότητα του Σεφέρη δεν είναι μια περιγραφή, αλλά η ανασυγκρότηση, και μάλιστα η ανασυγκρότηση όχι με τη μουσειακή έννοια, με την έννοια μιας αντίκας, αλλά, αν μπορούμε να το

πούμε έτσι – με την αντι-συλλεκτική έννοια: ο Σεφέρης ούτε περιγράφει, ούτε εξακριβώνει, αλλά ερμηνεύει την αρχαιότητα και μάλιστα συνδέοντάς τη με ζωή, την ίδια ακριβώς τη ζωή που ζούμε εμείς οι ίδιοι. Ίσως θα ήταν ακόμα πιο σωστό να πούμε ότι ο Σεφέρης δεν ανασυγκροτεί την αρχαιότητα, αλλά τη συγκροτεί εκ νέου από ό,τι βλέπει και αισθάνεται.

ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Ο Κώστας Χατζηαντωνίου γεννήθηκε στη Ρόδο το 1965. Ιστορικός, πεζογράφος και δοκιμιογράφος, είναι μέλος της Εταιρείας Συγγραφέων και της Διοικούσας Επιτροπής του Ιδρύματος Κωστή Παλαμά. Διευθύνει το λογοτεχνικό περιοδικό «Κοράλλι». Το συγγραφικό του έργο περιλαμβάνει ιστορικές μελέτες και βιογραφίες, δοκίμια στοχασμού, θεωρίας και κριτικής, διηγήματα και τρία μυθιστορήματα, εκ των οποίων ένα («Αγκριτζέντο») τιμήθηκε το 2011 με το Βραβείο Λογοτεχνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUPL) και έχει μεταφραστεί ως σήμερα σε έξι ευρωπαϊκές γλώσσες. Τελευταίο του βιβλίο το μυθιστόρημα «*Το στέμμα των αυγών*» (εκδόσεις Καστανιώτη, 2020).

Περίληψη εισήγησης:

Κατά την περίοδο 1941- 1944 ο Γιώργος Σεφέρης, υπό τη διπλωματική του ιδιότητα, βρίσκεται στην υπηρεσία της εξόριστης ελληνικής κυβέρνησης και ζει εκ των ένδον όλες της τις περιπέτειες. Τα ιστορικά γεγονότα αυτής της περιόδου φωτίζονται με ιδιαίτερο τρόπο από τον κορυφαίο ποιητή που περιέγραψε έξοχα τις αγωνίες, τους αγώνες αλλά και τις σχεδόν μόνιμες πολιτικές μικρότητες της ηγεσίας του τόπου, με οξείς αλλά ακριβείς χαρακτηρισμούς. Συγχρόνως, την εποχή αυτή, ο Γιώργος Σεφέρης δεν μας χάρισε μόνον αξιοπρόσεκτα σχόλια και ημερολογιακές σημειώσεις αλλά, επίσης, έγραψε έξοχα δοκίμια και ορισμένα από τα πιο σημαντικά του ποιήματα, τα οποία εντάχθηκαν στο *Ημερολόγιο Καταστρώματος Β΄* και στο *Τετράδιο Γυμνασμάτων Β΄*.

ΛΟΥΙΖΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΟΥ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Η Λουίζα Χριστοδουλίδου γεννήθηκε στη Λεμεσό όπου πραγματοποίησε τις εγκύκλιες σπουδές της. Σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, και στη συνέχεια πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές Νεοελληνικής Λογοτεχνίας στη Σορβόνη, στο Paris IV: Maîtrise, D.E.A. και Doctorat. Τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στην ευρύτερη Νεοελληνική Λογοτεχνία, στη Νεοελληνική Λογοτεχνία της Κύπρου, στη Γυναικεία Διανόηση και Γραφή του Έξω Ελληνισμού, στο μυθιστόρημα με ιστορικό υπόβαθρο, στον μεταποικιακό λόγο, στις αναπαραστάσεις των αρχαιοελληνικών μύθων στη Νεοελληνική Λογοτεχνία, κ.ά. Έχει λάβει μέρος σε συνέδρια στην Ελλάδα, στην Κύπρο και στο εξωτερικό με εισήγηση, και μελέτες της έχουν δημοσιευθεί σε συλλογικούς τόμους, πρακτικά συνεδρίων, ελληνικά και διεθνή περιοδικά.

Είναι συγγραφέας του βιβλίου: *Όψεις του αρχαιοελληνικού μύθου στην ποίηση του Κυριάκου Χαραλαμπίδη*, εκδ. Επιφανίου, 2019 το οποίο έλαβε το κρατικό βραβείο Μελέτης (Μονογραφίας) Δοκιμίου για τη Λογοτεχνία του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας

Κύπρου. Έχει επίσης συνθέσει το λογοτεχνικό πορτρέτο της Ε. Περικλέους-Παπαδοπούλου για το σύνολο του έργου της, PEN, 2019. Υπό έκδοση είναι το βιβλίο της: Νόστος και Διπλός εαυτός στον *Βίο του Ισμαήλ Φερικ πασά* της Ρέας Γαλανάκη, εκδ. Επιφανίου, 2023.

Είναι μέλος του πυρήνα της ελληνικής αντιπροσωπείας του Διεθνούς Πολιτιστικού Οργανισμού *La Renaissance Française*, καθώς και της Εθνικής Επιστημονικής Επιτροπής του διεθνούς επιστημονικού περιοδικού *Noéma*.

Είναι Καθηγήτρια *Νεοελληνικής Λογοτεχνίας - Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Κύπρου* και διδάσκει στο ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Περίληψη εισήγησης:

Η ανακοίνωσή μας αφορά τη μελέτη του δεύτερου μέρους της ποιητικής σύνθεσης, Κίχλη: «Ο ηδονικός Ελπήνωρ» (1947). Το επίκεντρο του ενδιαφέροντός μας εστιάζεται στη γλωσσική διάρθρωση που συγκροτεί το εν λόγω ποίημα. Η επισκόπηση των γλωσσικών σημείων διαρθρώνεται σε φωνολογικό και μορφολογικό επίπεδο. Ως εκ τούτου, εξετάζουμε κυρίως τις αποκλίσεις που αφορούν την ποιητική σεφερική ιδιόλεκτο, δεδομένου ότι είναι εκείνες που συμβάλλουν στη ρεαλιστικότητα του τοπίου στο οποίο δρουν και συνομιλούν οι ήρωες του έργου.

Η σκιαγράφιση των χαρακτήρων, η συχνότητα χρήσης τού διαλόγου, καθώς και η ύπαρξη ενός σύνθετου πλαισίου αναφοράς των γεγονότων, συμβάλλουν στην προφορικότητα του ποιήματος. Συνεπώς, εστιάζουμε και στα χωρικά σημεία που συνιστούν την πρωτοπρόσωπη αφήγηση και τα διαλογικά μέρη, ώστε να εντοπιστούν και καταγραφούν λέξεις και φράσεις της καθομιλουμένης που αναδύονται μέσα από τον μεταφορικό λόγο, καθώς, όπως φαίνεται, οι σκέψεις, οι αμφιβολίες και τα ερωτήματα εκφράζονται αβίαστα και αυθόρμητα, σε υφολογικό επίπεδο.

Η υπαινικτικότητα που διέπει το κείμενο, τα πλούσια εκφραστικά μέσα, το εξομολογητικό ύφος των ηρώων, οι αντιθέσεις διπολικών ζευγών: έμψυχος/άψυχος, φθαρτός/άφθαρτος, ζωή/θάνατος, φως/σκοτάδι, αρσενικό/θηλυκό, τελεσφόρηση του νόστου/ακύρωση του νόστου, μέσα από μια ζωντανή και απλή καθημερινή γλώσσα, οι σκέψεις, τα ερωτήματα, οι αμφιβολίες, που καταθέτουν ο αφηγητής και οι ήρωες, το “φιλήδονο”/αισθησιακό κλίμα, η ειδυλλιακή νύχτα, όπως και η συνακόλουθη ζωντανία του σκηνικού τοπίου πλάθουν μια πολυδιάστατη ποιητική σύνθεση και καθιστούν το έργο παραστατικό.

ΜΑΡΑ ΨΑΛΤΗ

Βιογραφικό Σημείωμα:

Η Μάρα Ψάλτη (1990) σπούδασε Νεοελληνική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Εκπνεύει τη διδακτορική της διατριβή στον Τομέα Νεοελληνικών και Συγκριτολογικών Σπουδών του.

Περίληψη εισήγησης:

Μια εξέταση της περιπλάνησης της «θείας Ντάρια» του «Piazza San Nicolò» στη μυθιστορηματική Ευρώπη του Μεσοπολέμου.

